

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA PSZÓW DO ROKU 2030

PROJEKT

MIASTO PSZÓW
LISTOPAD 2021

Spis treści

Wprowadzenie	2
1. Wnioski z diagnozy	4
Rozwój miasta na tle danych statystycznych	4
Pozytywne wyróżniki Pszowa	19
Bariery i deficyty strategicznego rozwoju miasta	20
Wyzwania strategicznego rozwoju Pszowa	24
Aspiracje i oczekiwania mieszkańców	29
2. Wizja rozwoju „Pszów 2030”	31
3. Cele strategiczne i cele operacyjne miasta Pszów	34
4. Kierunki działań na rzecz realizacji celów strategicznych	37
5. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	41
6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	43
7. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań	45
8. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy wraz z zakresem planowanych działań	48
9. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	50
10. Ramy finansowe i źródła finansowania	51

Wprowadzenie

Strategia rozwoju miasta Pszów do roku 2030 jest opracowaniem, które poprzez swoją treść i sposób dochodzenia do zawartych w nim rozwiązań porządkuje wiedzę o mieście, wyznacza długofalowe kierunki jego rozwoju oraz tworzy podstawę dla inicjowania partnerskich działań na rzecz rozwoju lokalnego. Jest dokumentem stanowiącym swoiste zaproszenie do współpracy dla wszystkich interesariuszy zainteresowanych przyszłością miasta Pszów. Takie rozumienie strategii spowodowało, że dokument opracowywano przy wykorzystaniu podejścia opierającego się na zasadach partnerstwa społecznego. Również planowany proces wdrażania strategii opierać się będzie na współpracy różnych podmiotów społecznych i gospodarczych. Rezultatem takiego podejścia jest tworzenie szerokiej koalicji na rzecz stałego monitorowania, doskonalenia i wdrażania dokumentu. Strategia rozwoju miasta Pszów do roku 2030 nie powinna więc być traktowana jak jeden z wielu dokumentów planistycznych; jest ona raczej swego rodzaju platformą permanentnego dialogu na temat przyszłości miasta i podejmowania realnych działań zmieniających jego oblicze.

Strategia ukierunkowuje długookresowo rozwój miasta poprzez ustalenie wizji, celów strategicznych oraz koncentrację działań i zasobów na kierunkach działań. Strategia ustanawia jednocześnie podstawy dla podejmowania decyzji w przyszłości, tworzenia planów szczegółowych i kreowania projektów o zasadniczym wpływie na rozwój lokalny. Dokument cechuje wielowymiarowość myślenia o rozwoju miasta oraz dążenie do odkrywania i uruchamiania niewykorzystywanych dotychczas potencjałów i szans rozwojowych. Wyzwalanie i utrwalanie aktywności społeczności lokalnej, wraz z niezbędną determinacją i konsekwencją działań strategicznych podejmowanych przez władze lokalne, prowadzić będzie do intensyfikowania rozwoju miasta oraz generowania realnych, pozytywnych zmian odczuwalnych dla mieszkańców Pszowa.

Impulsem o charakterze pozytywnym dla sformułowania strategii stała się chęć lepszego wykorzystania cennych potencjałów Pszowa. Głównymi atutami rozpatrywanymi w tym kontekście są:

- dziedzictwo kulturowe, w tym tradycje górnicze i historia miasta,
- pełnienie funkcji religijnych o znaczeniu regionalnym,
- grupy mieszkańców przejawiające wysoką aktywność społeczną,
- pielęgnowanie śląskich tradycji,
- lokalizacja umożliwiająca mieszkańcom korzystanie z udogodnień w otoczeniu

a firmom lokalnym wchodzenie w ponadlokalne sieci kooperacji.

Bodźcem negatywnym do sformułowania strategii stał się krytyczny układ wewnętrznych uwarunkowań rozwoju oraz wyzwań pojawiających się w otoczeniu. Szczególnie istotny wpływ na terażniejszość i przyszłość miasta wywierają:

- transformacja branż tradycyjnych oraz jej konsekwencje dla rynku pracy,
- rosnąca atrakcyjność wielofunkcyjnych aglomeracji i metropolii względem mniejszych miast,
- narastające wyzwania odnoszące się do respektowania zasad rozwoju zrównoważonego,
- rosnąca mobilność zawodowa i edukacyjna społeczeństwa,
- dysonans między potrzebami rozwojowymi miasta a dostępnością środków na rozwój (w tym w aspekcie zdolności absorpcji dostępnych środków wsparcia).

Zasady, którym została podporządkowana niniejsza strategia obejmują:

ZASADY
STRATEGICZNE

- partnerstwo podmiotów lokalnych w procesie formułowania i wdrażania strategii oraz w identyfikowaniu i rozwiązywaniu problemów,
- formułowanie propozycji zmierzających do aktywizacji możliwie dużej liczby mieszkańców i innych podmiotów oraz będących w ich dyspozycji zasobów na rzecz rozwoju miasta,
- dążenie do równowagi pomiędzy rozwiązaniami przynoszącymi poprawę w długim horyzoncie a rozwiązaniami doraźnymi,
- proponowanie działań synergicznych, stanowiących spójną, wzajemnie wspomagającą się całość,
- stosowanie szerokiego spojrzenia przy identyfikacji problemów oraz formułowaniu propozycji ich rozwiązania, uwzględniających nie tylko symptomy, ale także przyczyny zjawiska,
- elastyczne dostosowywanie treści i sposobów wdrażania strategii do zmieniających się warunków,
- koncentracja na najważniejszych problemach i najefektywniejszych rozwiązaniach.

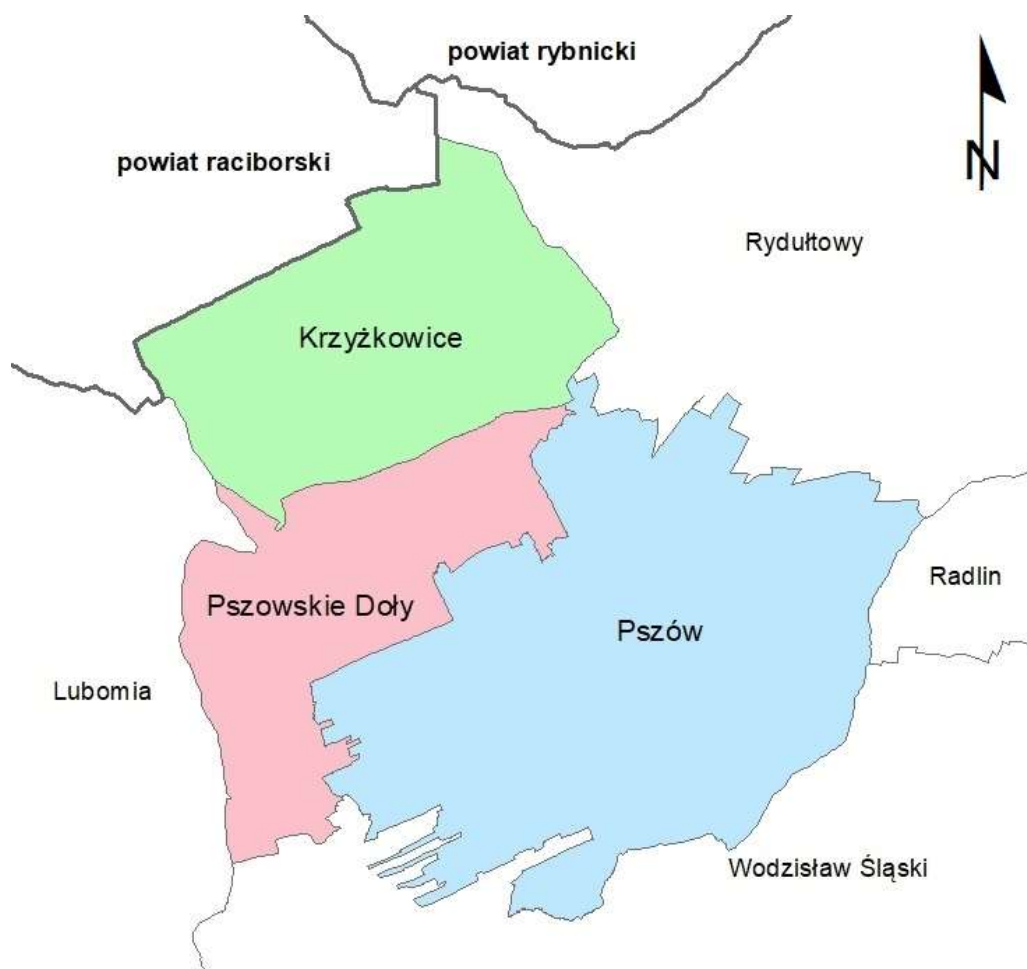
1. Wnioski z diagnozy

Rozwój miasta na tle danych statystycznych

Wytyczenie strategii rozwoju lokalnego wymaga nakreślenia sytuacji miasta oraz procesów decydujących o jego przyszłości. Na potrzeby opracowania dokumentu wykorzystano dane statystyczne pochodzące z różnych źródeł, w szczególności zaś dane z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. W dokumencie strategii zawarte są tylko główne wnioski z przeprowadzonych analiz ilościowych. Dane te interpretowano w nawiązaniu do sytuacji w gminach powiatu wodzisławskiego.

PODSTAWY DIAGNOZY
ILOŚCIOWEJ

Mapa 1. Mapa miasta Pszów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUGIK

Miasto Pszów połączone jest z drogą wojewódzką DW 933 relacji południe–północny zachód. Przebiega ona przez środek gminy, gdzie łączy się z Wodzisławiem Śląskim na południu i Rzuchowem na północy. Dodatkowo na południowym zachodzie znajduje się linia kolejowa, która aktualnie nie pełni żadnej funkcji. Najbliższa stacja kolejowa znajduje się w Rydułtowach i w Wodzisławiu Śląskim.

Największe miasta znajdujące się w bliskim sąsiedztwie gminy to: Rydułtowy – 3 km; Radlin – 8 km; Wodzisław Śląski – 8 km; Racibórz – 16 km; Rybnik – 17 km; Jastrzębie zdroj – 18 km oraz Żory – 30 km. W gminie znajduje się 30 przystanków autobusowych, które obsługiwane są przez przewoźników¹:

- Międzygminny Związek Komunikacyjny z siedzibą w Jastrzębiu Zdroju obsługujący linie 201; 202; 203; 204; 210, 221, 222, 225,
- Komunikacja Miejska Wodzisław Śląski obsługująca linie C1; C2; C3 i C4,
- ZTZ Rybnik obsługujący linię 10,
- PKS Racibórz Sp. zo.o. Linia relacji Racibórz, Kornowac, Pszów, Rydułtowy.

Elementem układu transportowego, mającego również walory rekreacyjne, są ścieżki rowerowe na terenie miasta, których długość wynosi ok. 1,7 km.

W Pszowie w 2020 roku mieszkało 13 734 osób, z czego kobiety stanowiły 6 988 osób, a mężczyźni 6 746 osób. W stosunku do powiatu wodzisławskiego liczba mieszkańców stanowiła niespełna 8,8%.

Liczba mieszkańców w gminach miejskich powiatu wodzisławskiego w stosunku do 2010 roku systematycznie spada. Największy odpływ ludności zarejestrowano w Wodzisławiu Śląskim (-1 851 osób). Na zbliżonym poziomie znalazły się gminy **Pszów** i Rydułtowy, które wykazały ubytek ludności kolejno -713 osób i -711 osób.

Pod względem liczby ludności na 1km² Pszów w 2020 roku wykazał 672 osoby. Była to najniższa wartość na analizowanym obszarze.

Analizując wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności można zauważyć pogłębiający się problem depopulacji analizowanego obszaru. W 2010 roku ujemny przyrost naturalny wykazała jedynie gmina Rydułtowy z wartością -1,13. Pozostałe gminy wykazały **0,9 dla Pszowa**, 1,38 dla Wodzisławia Śląskiego i 3,15 dla Radlina. W 2020 roku wartość wskaźnika dla wszystkich miast przyjęła wartości ujemne, gdzie w Wodzisławiu Śląskim wyniosła -4,34; **Pszowie -3,91**; Radlinie – 3,44 i Rydułtowach -3,16. W powiecie przyrost naturalny na 1000

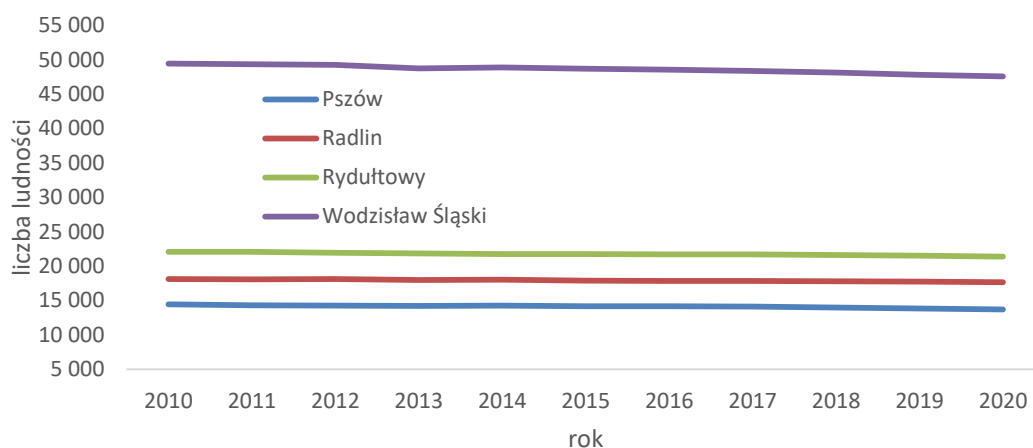
¹ Źródło: <http://mzkjastrzebie.com/pszow>; <https://rozklad.klosok.eu>; <http://ztz.rybnik.pl>;

ludności w 2010 roku wyniósł 1,23 a w 2020 spadł do poziomu -3,71.

Analizując ruch migracyjny w 2020 roku gmina Pszów z wartością wskaźnika wynoszącą -80 osób zajmuje drugą pozycję w powiecie pod względem liczby odływającej ludności.

Ze względu na skumulowane salda migracji w latach 2010 - 2020 Pszów zajmuje drugą pozycję wśród gmin miejskich powiatu wodzisławskiego z wartością -499 osób. Lepiej wypadł tylko Radlin, który wykazał -313 osób.

Wykres 1. Liczba ludności w gminach miejskich powiatu wodzisławskiego w latach 2010-2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tab. 1. Liczba ludności na 1km² w gminach miejskich powiatu wodzisławskiego oraz w powiecie w roku 2010 i 2020

	2010	2020
Powiat wodzisławski	552	546
Pszów	707	672
Radlin	1 446	1 410
Rydułtowy	1 478	1 430
Wodzisław Śląski	998	961

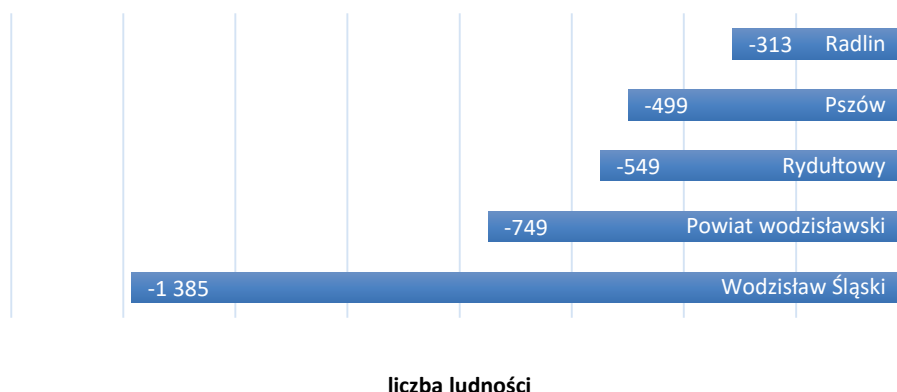
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tab. 2. Przyrost naturalny w gminach miejskich powiatu wodzisławskiego w latach 2010 i 2020

	2010	2020
Pszów	13	-54
Radlin	57	-61
Rydułtowy	-25	-68
Wodzisław Śląski	68	-207

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 2. Skumulowane saldo migracji w latach 2010-2020 w gminach miejskich powiatu wodzisławskiego i w powiecie.

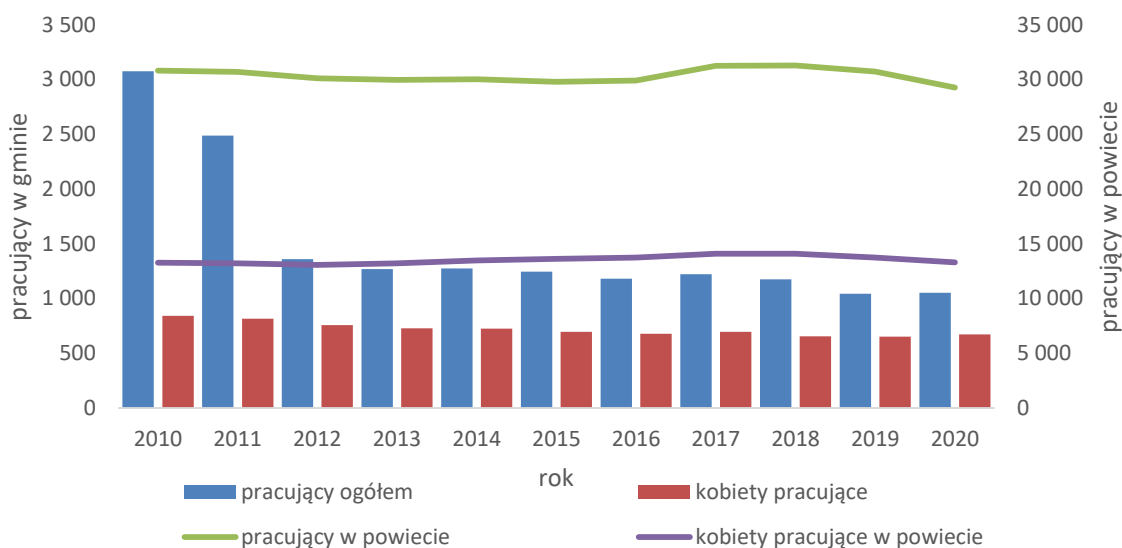
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba pracujących w Pszowie systematycznie spada; wyjątkiem były lata 2014 i 2015, gdzie zaobserwowano niewielki wzrost liczby pracujących. Jednocześnie można zauważyć wyraźne spadki osób pracujących w latach 2011 i 2012 o kolejno 589 osób i 1 129 osób. W kwietniu 2012 roku zakończyła ona działalność wydobywczą. W stosunku do 2010 roku **w Pszowie ubyło ponad 2 tys. osób pracujących**: z wartości 3 077 pracowników w danym roku do 1 053 w 2020, co stanowiło ostatnią pozycję wśród analizowanych gmin miejskich w powiecie wodzisławskim. Pozostałe gminy wykazały ilość osób pracujących na poziomie 5 558 pracowników w Rydułtowach, 5 926 pracowników w Radlinie oraz 10 411 pracowników w Wodzisławiu Śląskim (jedyna gmina, która odnotowała wzrost pracowników w stosunku do 2010 roku).

Podobny trend, chociaż nie tak silny można zarejestrować w zatrudnieniu kobiet. W 2020 roku w Pszowie pracowały 672 kobiety i była to wartość niższa w stosunku do 2010 o -169 kobiet, która wynosiła 841 kobiet. W tym przypadku gmina Pszów również zajęła ostatnią pozycję wśród analizowanych gmin miejskich powiatu wodzisławskiego.

SPADAJĄCA
AKTYWNOŚĆ
ZAWODOWA
MIESZKAŃCÓW
MIASTA
NISKI POZIOM
AKTYWNOŚCI
ZAWODOWEJ Kobiet

Wykres 3. Liczba pracujących ogółem oraz pracujących kobiet w mieście Pszów oraz powiecie wodzisławskim w latach 2010-2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analiza danych statystycznych pokazuje, że w Pszowie wskaźnik obciążenia demograficznego systematycznie wzrasta osiągając w 2020 roku wartość 62,8 osoby w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Była to wartość wyższa w stosunku do 2010 roku o 8 osób, która wynosiła 54,5 osoby. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2020 roku w Pszowie wyniosła 35,3 osoby, co było najniższą wartością spośród wszystkich gmin miejskich w powiecie. Pozostałe miasta wykazały: 35,9 osoby w Radlinie, 39,6 osoby w Rydułtowach i 40,1 w Wodzisławiu Śląskim. W powiecie wodzisławskim w 2020 roku wartość wskaźnika wyniosła 36,6 osoby.

W gminie Pszów liczba osób w wieku przedprodukcyjnym systematycznie zmniejsza się. W stosunku do 2010 roku, gdy było to 2 098 osób, w 2020 roku zmalała o -135 osób i wyniosła 1 963 osoby będąc jednocześnie najniższą wartością wśród gmin miejskich powiatu. W analizowanym roku w Radlinie wykazano 2 766 osób w wieku przedprodukcyjnym, Rydułtowach 3 274 osoby i w Wodzisławiu Śląskim 6 844 osoby. Jedynie Rydułtowy wykazały wzrost ludności w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do 2010 roku o 135 osób.

Liczba osób w wieku poprodukcyjnym od 2010 zarówno w Pszowie jak i pozostałych gminach miejskich w powiecie systematycznie wzrasta. Najmniej osób we wskazanym przedziale wykazał Pszów z wartością w 2020 roku na poziomie 2 980 osób. Wartość ta wzrosła w stosunku do 2010 o 487 osób z poziomu 2 493 osób.

Odwrotny trend wykazują wszystkie gminy w przypadku liczby ludności w wieku produkcyjnym. Najlepiej pod tym względem wypadł Pszów z ubytkiem w stosunku do 2010

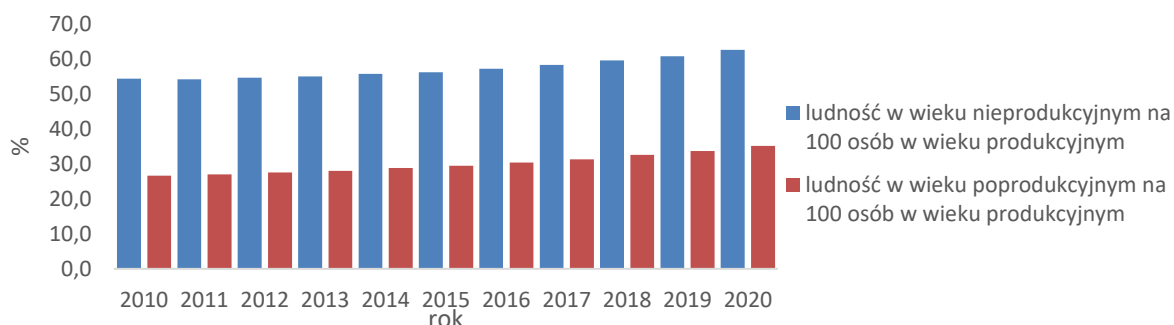
STARZENIE SIĘ
SPOŁECZEŃSTWA

SPADEK ODSETKA
MIESZKAŃCÓW
W WIEKU
PRZEDPRODUKCYJNYM

LUKA NA RYNKU
PRACY W KONTEKŚCIE
ZASTĘPOWALNOŚCI
POKOLEŃ

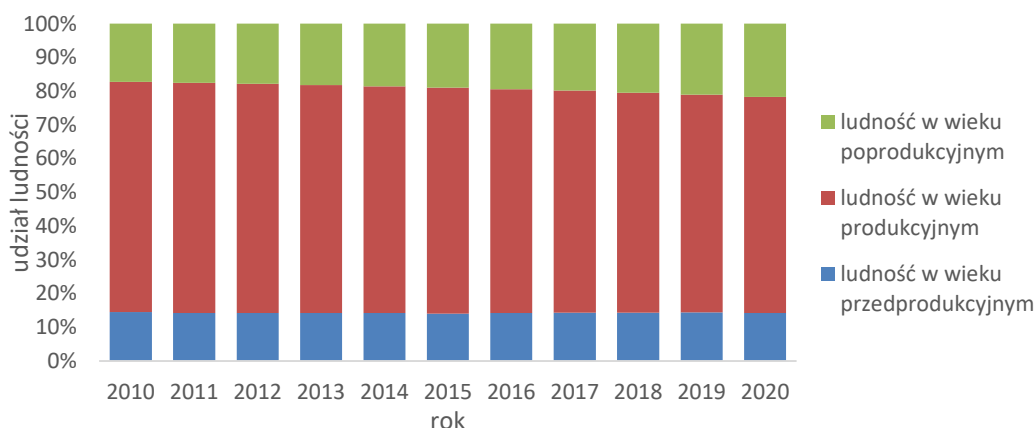
roku na poziomie -1 065 osób z poziomu 9 856 osób w danym roku do 8 791 osób w 2020 roku.

Wykres 4. Obciążenie demograficzne w mieście Pszów w latach 2010-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 5. Udział ludności² przedprodukcyjnej, produkcyjnej i poprodukcyjnej w gminie Pszów w latach 2010-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W powiecie wodzisławskim oraz jego gminach miejskich w latach 2010-2013 można zauważyć stabilizację poziomu liczby bezrobotnych w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym utrzymującą się średnio na poziomie: 5,1 % w Radlinie, **5,6 % w Pszowie** oraz 5,7 % w Rydułtowach i Wodzisławiu Śląskim. W powiecie średnia wartość wskaźnika w ww. latach wyniosła 5,2 %. Od 2014 roku do 2019 roku zanotowano wyraźne spadki wskaźnika we wszystkich analizowanych jednostkach administracyjnych. W 2020 roku zanotowano wzrosty wskaźnika zarówno w miastach jak również całym powiecie.

POPRAWA SYTUACJI
NA RYNKU PRACY

Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego na przestrzeni lat 2010-2020 we wszystkich gminach uległ zmniejszeniu osiągając wartość **303 osoby w Pszowie**, 410 osób w Radlinie, 521 osób w Rydułtowach oraz 1 135 osób w Wodzisławiu Śląskim. Zarejestrowane spadki w stosunku do 2010

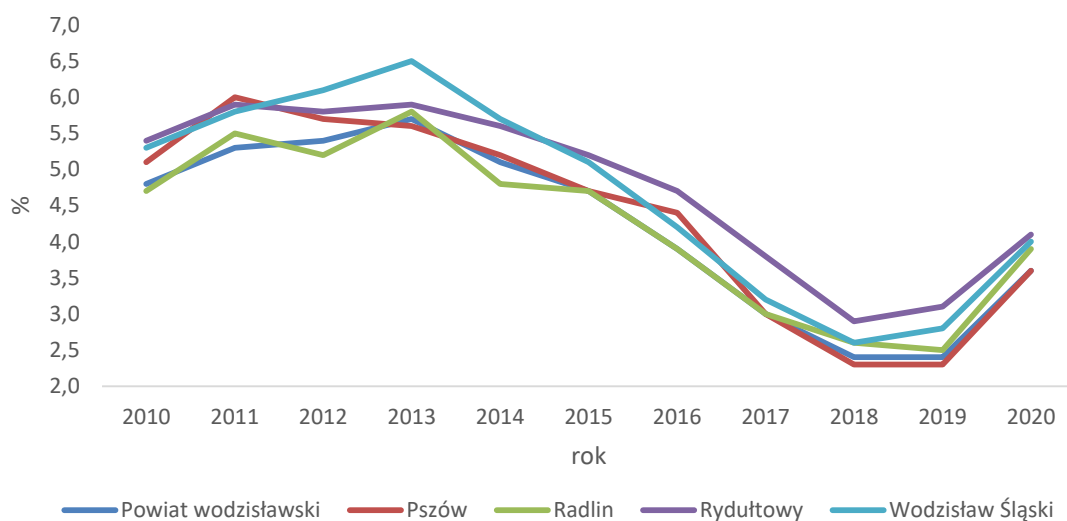
² Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowią osoby w wieku 14 lat i mniej.

Ludność w wieku produkcyjnym stanowią kobiety w wieku 15-59 lat oraz mężczyźni w wieku 15-64 lata.

roku wyniosły kolejno 170 osób, 136 osób, 251 osób oraz 555 osób. Na początku badanego okresu wartości wskaźnika wyniosły kolejno 473 osoby, 546 osób, 772 osoby oraz 1 690 osób.

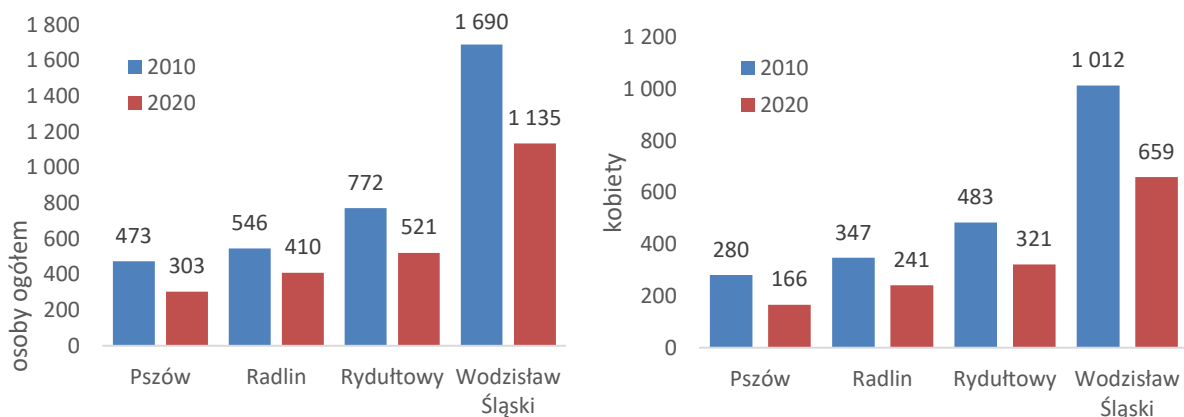
Bezrobocie rejestrowane wśród kobiet w 2020 roku wyniosło **166 kobiet w Pszowie**, 241 kobiet w Radlinie, 321 kobiet w Rydułtowach oraz 659 kobiet w Wodzisławiu Śląskim. W stosunku do 2010 roku wartość wskaźnika zmniejszyła się o kolejno 114 kobiet, 106 kobiet, 162 kobiety i 353 kobiety z wartości w danym roku na poziomie **280 kobiet w Pszowie**, 347 kobiet w Radlinie, 483 kobiety w Rydułtowach oraz 1 012 kobiet w Wodzisławiu Śląskim.

Wykres 6. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%] w latach 2010-2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 7. Bezrobocie rejestrowane ogółem oraz bezrobocie rejestrowane kobiet w gminach miejskich powiatu wodzisławskiego w roku 2010 i 2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2019 roku liczba dzieci korzystających z placówek przedszkolnych w Pszowie wyniosła 442

WZROST LICZBY DZIECI
OBJĘTYCH OPIEKĄ

dzieci, co stanowiło 8,3 % wszystkich dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w powiecie wodzisławskim. Była to najniższa wartość wskaźników w stosunku do pozostałych gmin miejskich powiatu. W odniesieniu do 2010 roku wszystkie gminy zarejestrowały wzrost liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym o 197 dzieci w Rydułtowach, 189 dzieci w Radlinie, 163 dzieci w Wodzisławiu Śląskim oraz 79 w Pszowie.

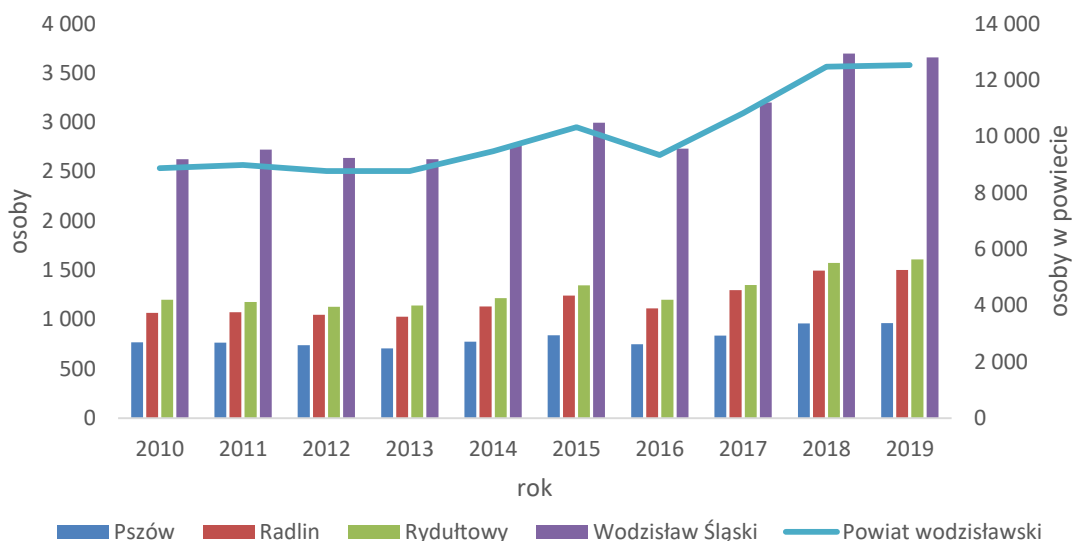
Tab. 3. Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym oraz ich udział % w gminach miejskich powiatu wodzisławskiego w latach 2010-2019

Nazwa gminy	2010		2019	
	Liczba dzieci	Udział dzieci w powiecie [%]	Liczba dzieci	Udział dzieci w powiecie [%]
Pszów	363	8,9	442	8,3
Radlin	431	10,6	620	11,6
Rydułtowy	570	14,0	767	14,4
Wodzisław Śląski	1 319	32,4	1 482	27,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba uczniów w szkołach podstawowych w Pszowie podobnie jak w powiecie w latach 2010-2020 systematycznie wzrasta. Wyjątek stanowiły lata 2012, 2013 i 2016, gdzie zarejestrowano niewielkie spadki. W 2019 roku liczba uczniów w szkołach podstawowych wyniosła 964 uczniów. Była to najniższa wartość na analizowanym obszarze. Pozostałe gminy wykazały 1 503 uczniów w Radlinie, 1 610 uczniów w Rydułtowach oraz 3 658 uczniów w Wodzisławiu Śląskim. W stosunku do 2010 liczba uczniów wzrosła o 196 uczniów w Pszowie, 411 uczniów w Rydułtowach, 436 uczniów w Radlinie oraz 1 033 uczniów w Wodzisławiu Śląskim. W powiecie wodzisławskim w 2020 roku wykazano 12 528 uczniów, co było wartością wyższą w stosunku do 2010 o 3 653 uczniów.

Wykres 8. Uczniowie w szkołach podstawowych w gminach miejskich powiatu wodzisławskiego w latach 2010-2019.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W Pszowie funkcjonuje Biblioteka Publiczna z filią oraz Miejski Ośrodek Kultury.

W Mieście liczba uczestników imprez na 1000 mieszkańców w latach 2011-2020 przyjmuje trend spadkowy. Do roku 2014 można było zaobserwować wzrost wskaźnika, który osiągnął wartość 669,2 uczestników. Następnie systematycznie spadał osiągając w 2020 roku zaledwie 68,2 uczestników (wynik sytuacji epidemicznej). W powiecie wartość wskaźnika była znacznie bardziej zróżnicowana osiągając w latach 2011-2020 średnio wartość 810,2 uczestnika.

SPADEK
UCZESTNICTWA
MIESZKAŃCÓW
W WYDARZENIACH
KULTURALNYCH

Tab. 4. Liczba zorganizowanych imprez ogółem w gminach miejskich powiatu wodzisławskiego oraz udział imprez w powiecie wodzisławskim w 2020

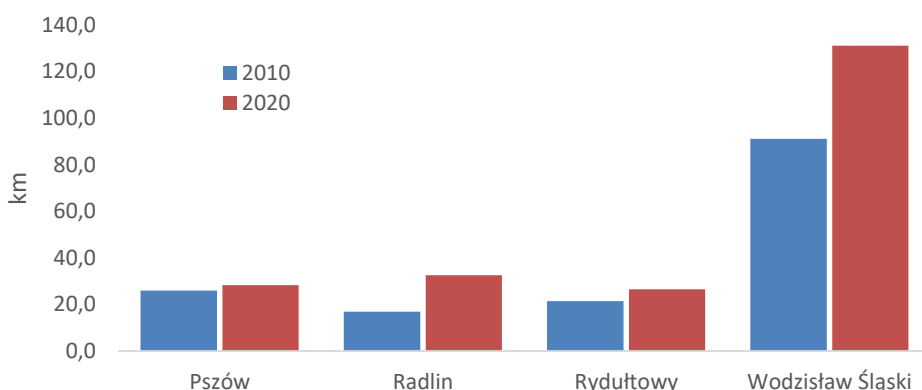
	Imprezy ogółem	% imprez w powiecie wodzisławskim
Pszów	23	5,3
Radlin	33	7,7
Rydułtowy	61	14,2
Wodzisław Śląski	43	10,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Długość czynnej sieci gazowej w gminach miejskich powiatu wodzisławskiego na przestrzeni 2010-2020 zwiększa się. Najbardziej dynamiczny trend wzrostowy wykazał Wodzisław Śląski, gdzie w stosunku do początku analizowanego okresu wartość wskaźnika zwiększyła się o 40 km, w gminie Radlin o 15,7 km, Rydułtowach o 5 km; Pszów, na ostatniej pozycji, wykazał wzrost o 2,4 km długości czynnej sieci gazowej. W 2020 roku Pszów posiadał 28,3 km czynnej sieci gazowej ogółem.

DEFICYT
W WYPOSAŻENIU
MIASTA W SIĘĆ
GAZOWĄ

Wykres 9. Długość czynnej sieci gazowej ogółem w [km] w gminach miejskich powiatu wodzisławskiego w roku 2010 i 2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gmina Pszów wykazała 97,3 % budynków podłączonych do sieci wodociągowej względem ogółu budynków mieszkalnych. Była to trzecia wartość na analizowanym obszarze. Gorzej pod tym względem wypadł Wodzisław Śląski z wartością 82,6 % budynków mieszkalnych, co było niższą wartością od średniej powiatowej, która wyniosła 94 % budynków. Gmina Radlin wykazała 99,7 % podłączonych budynków, a Rydułtowy 100 %.

NISKI POZIOM
WYPOSAŻENIA
BUDYNKÓW
MIESZKALNYCH
W INFRASTRUKTURĘ
KANALIZACYJNĄ

Pod względem budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej względem ogółu budynków rozkład kształtuje się inaczej. Pszów wykazał zaledwie 36,8 % budynków podłączonych do sieci w 2020 roku i była to najniższa wartość spośród wszystkich gmin miejskich powiatu.

Tab. 5. Budynki mieszkalne podłączone do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w % ogółu budynków mieszkalnych w gminach miejskich powiatu wodzisławskiego w 2020 roku.

	Budynki mieszkalne podłączone do sieci wodociągowej - w % ogółu budynków mieszkalnych	Budynki mieszkalne podłączone do sieci kanalizacyjnej - w % ogółu budynków mieszkalnych
Powiat wodzisławski	94,0	52,9
Pszów	97,3	36,8
Radlin	99,7	81,1
Rydułtowy	100,0	54,8
Wodzisław Śląski	82,6	46,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gmina Pszów w latach 2010 i 2020 posiadała najmniej budynków mieszkalnych spośród wszystkich gmin miejskich w powiecie. Wykazała kolejno 2 354 budynki mieszkalne i 2 476 budynków mieszkalnych. Wzrost ilości budynków mieszkalnych w latach 2010-2020 wyniósł 122 budynki mieszkalne, co również było najniższą wartością na analizowanym obszarze. W 2020 roku gmina Pszów wykazała 19 nowych budynków mieszkaniowych i tyle samo wydanych pozwoleń na budowę. Była to najniższa wartość we wszystkich analizowanych

RELATYWNIE NISKIE
TEMPO PRZYROSTU
BUDYNKÓW
MIESZKALNYCH
KORZYSTNE
WSKAŹNIKI LICZBY
MIESZKAŃ NA 1000
MIESZKAŃCÓW

gminach miejskich powiatu wodzisławskiego.

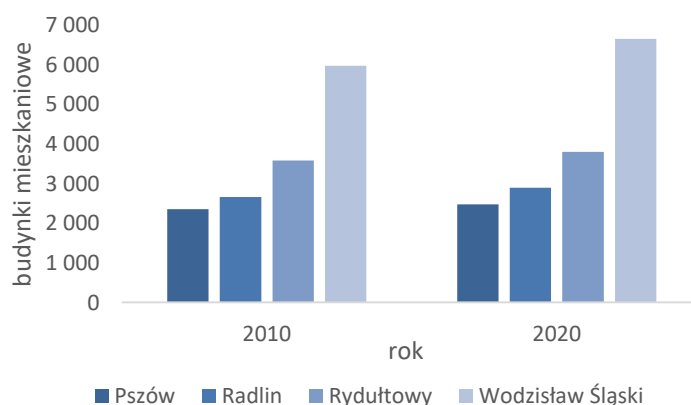
Gmina Pszów pod względem liczby mieszkań na 1000 mieszkańców zajmuje 2 miejsce spośród gmin miejskich powiatu wodzisławskiego. Wartość wskaźnika w 2020 roku wyniosła 335,9 mieszkania. Była to wyższa wartość w stosunku do 2010 roku o 24,8 mieszkania, która wyniosła 311,1 mieszkania.

Tab. 6. Liczba nowych budynków mieszkaniowych oraz liczba pozwoleń na budowę mieszkań ogółem w gminach miejskich powiatu wodzisławskiego w 2020 roku.

	Nowe budynki mieszkaniowe	Pozwolenia na budowę mieszkań ogółem
Pszów	19	19
Radlin	39	42
Rydułtowy	38	39
Wodzisław Śląski	130	138

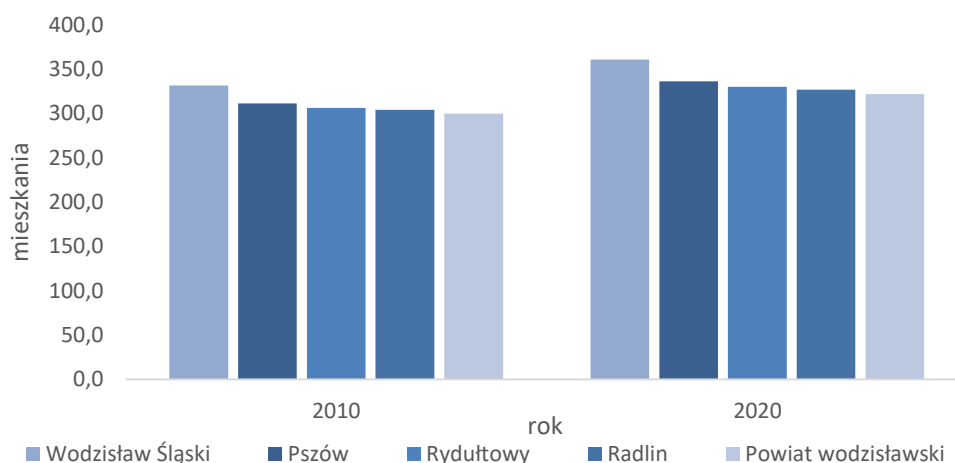
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 10. Budynki mieszkalne w gminach miejskich powiatu wodzisławskiego w roku 2010 i 2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 11. Mieszkania na 1000 mieszkańców w gminach miejskich powiatu wodzisławskiego oraz powiecie w latach 2010 i 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ze względu na **przeciętną powierzchnię użytkową 1 mieszkania** w 2020 roku **gmina Pszów** zajęła 2 pozycję wśród gmin miejskich powiatu wodzisławskiego z powierzchnią **80,8 m²**. Lepiej pod tym względem wypadła jedynie gmina Rydułtowy z wartością 84,2 m². Wodzisław Śląski wykazał 74,3 m², a Radlin 80,7 m². Wszystkie gminy miejskie znalazły się poniżej średniej powiatowej, która wyniosła 90,7 m². W stosunku do 2010 roku we wszystkich gminach zaobserwowano wzrost wskaźnika (o 2,2 m² dla Pszowa).

ROSNAĆA
POWIERZCHNIA
UŻYTKOWA MIESZKAŃ

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w 2020 roku w **Pszowie** wyniosła **27,1 m²**. Była to druga wartość w gminach miejskich powiatu wodzisławskiego. Lepiej pod tym względem wypadły Rydułtowy z wartością wskaźnika 27,8 m². W stosunku do 2010 wszystkie gminy zanotowały wzrost wskaźnika (o 2,6 m² dla Pszowa).

Tab. 7. Przekiętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m²] oraz na 1 osobę [m²] w gminach miejskich powiatu wodzisławskiego oraz powiecie w latach 2010 i 2020.

	Przekiętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m ²]		Przekiętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę [m ²]	
	2010	2020	2010	2020
Powiat wodzisławski	86,2	90,7	25,8	29,2
Pszów	78,6	80,8	24,5	27,1
Radlin	77,3	80,7	23,5	26,4
Rydułtowy	82,2	84,2	25,2	27,8
Wodzisław Śląski	70,8	74,3	23,5	26,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Odpady produkowane na terenie gminy Pszów są wywożone poza jego teren, ze względu na fakt, że gmina nie posiada własnego składowiska odpadów. Główna instalacja komunalna służąca do utylizacji odpadów znajduje się w Dzierżysławiu-Kietrz.

WYMAGAJĄCY
POPRAWY WSKAŹNIK
SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI
ODPADÓW

Odsetek odpadów zebranych selektywnie w gminach miejskich powiatu jest zbliżony. Gmina Pszów wytworzyła w 2020 roku 393,1 kg odpadów na osobę, było to niewiele mniej niż średnia powiatowa, która wyniosła 402,6 kg.

System gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Miasta Pszów funkcjonuje prawidłowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami i oparty jest o akty normatywne różnego szczebla³. Choć obecnie na terenie Gminy zorganizowano gminny punkt gromadzenia odpadów komunalnych zbieranych selektywnie, który zapewnia mieszkańcom pełny zakres obsługi przewidzianej w ustawie, nie jest to PSZOK, o którym mowa w art. 3 ust. 2 pkt 6 ustawy. W 2020 r. podjęto działania w kierunku budowy własnego PSZOK na terenie gminnym położonym przy ul. Romualda Traugutta.

Stawka opłaty obowiązująca w 2020 roku w obliczu przeprowadzonej analizy okazała się być niewystarczająca do pokrycia kosztów funkcjonowania systemu. Kwota niedoboru stanowi 6,73 % kosztów systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w związku z tym, stwierdzić należy, że konieczna była korekta stawki opłaty za gospodarowanie odpadami.

Priorytetowym zadaniem dla Miasta Pszów na lata następne jest dalsze uświadamianie mieszkańców gminy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w celu ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz racjonalnego segregowania odpadów komunalnych w celu osiągnięcia określonych przez Unię Europejską poziomów odzysku.

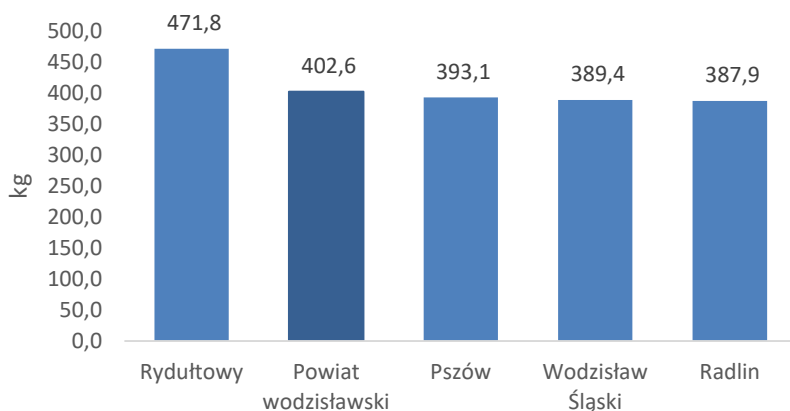
Tab. 8. Odpady zebrane w ciągu roku ogółem oraz selektywnie w 2020 roku w gminach miejskich powiatu wodzisławskiego

	Odpady zebrane w ciągu roku [t]	Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku [t]
Pszów	5 429,63	2 752,98
Radlin	6 883,05	2 914,77
Rydułtowy	10 155,69	5 832,08
Wodzisław Śląski	18 566,89	7 611,53

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

³ Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Miasta Pszów za rok 2020

Wykres 12. Masa wytwarzanych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca [kg] w gminach miejskich powiatu wodzisławskiego i powiecie w 2020 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

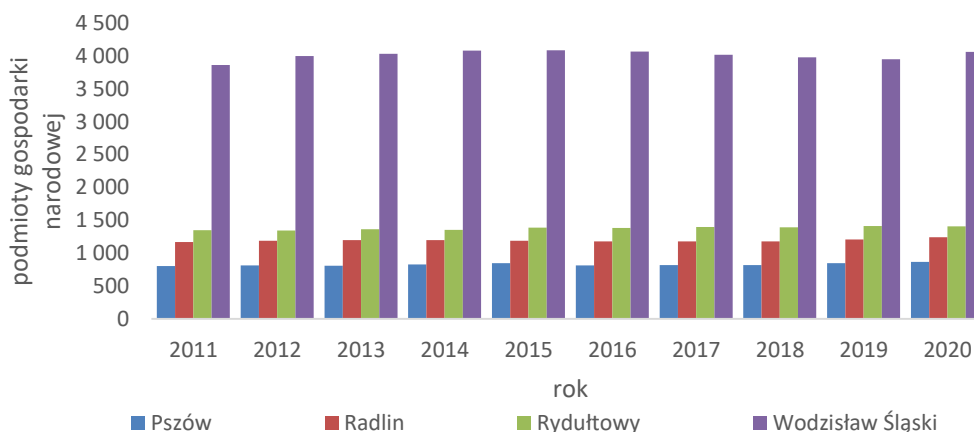
W okresie zimowym wzrasta emisja pyłów i zanieczyszczeń spowodowanych spalaniem paliw stałych w kotłowniach indywidualnych oraz indywidualnych piecach centralnego ogrzewania. Negatywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego mają lokalne kotłownie pracujące na potrzeby centralnego ogrzewania, a także małe przedsiębiorstwa spalające węgiel w celach grzewczych lub technologicznych. Brak urządzeń oczyszczania bądź odpylania gazów spalinowych powoduje, iż całość wytwarzanych zanieczyszczeń trafia do powietrza atmosferycznego. Niska sprawność i efektywność technologii spalania są poważnym źródłem emisji zanieczyszczeń. Co więcej, głównym paliwem w sektorze gospodarki komunalnej jest węgiel, często zawierający znaczne ilości siarki. Należy podkreślić, że w Pszowie w celu obniżenia poziomu zanieczyszczeń powietrza wdrażane jest szereg działań wynikających z Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

ZANIECZYSZCZENIE
POWIETRZA ZE ŹRÓDEŁ
NISKIEJ EMISJI

Pszów na przestrzeni lat 2012-2020 zajmuje ostatnie miejsce pod względem ilości podmiotów gospodarki narodowej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. W Pszowie liczba podmiotów gospodarki narodowej systematycznie wzrasta; niewielkie spadki zarejestrowano w latach 2013 i 2016. Wartość bazowa wskaźnika w 2011 roku wyniosła 801 podmiotów, a w stosunku do 2020 zwiększyła się o 66 podmiotów i wyniosła 867 podmiotów. Pod względem osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą Pszów w 2012 roku wykazał 674 osoby. W stosunku do 2020 liczba ta zwiększyła się o 38 osób i wyniosła 712 osób.

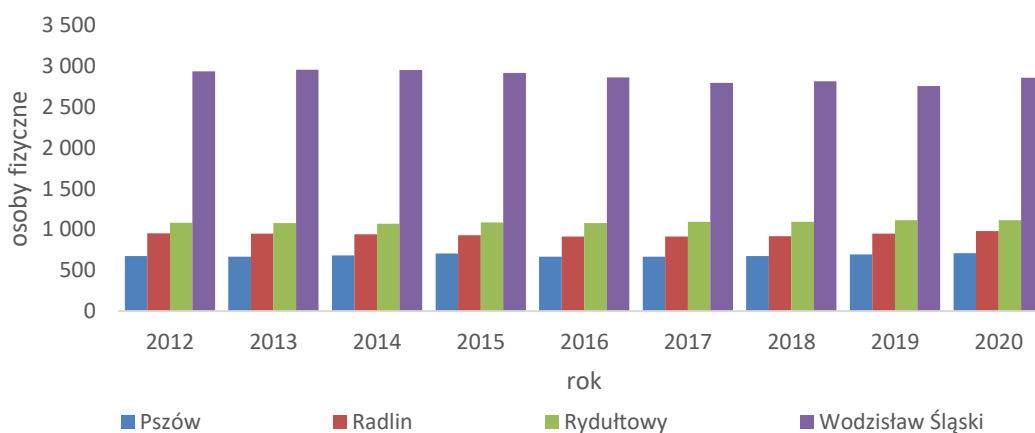
STOPNIOWY WZROST
POZIOMU
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Wykres 13. Podmioty gospodarki narodowej ogółem w gminach miejskich powiatu wodzisławskiego w latach 2012-2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 14. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w gminach miejskich powiatu wodzisławskiego w latach 2012-2020.

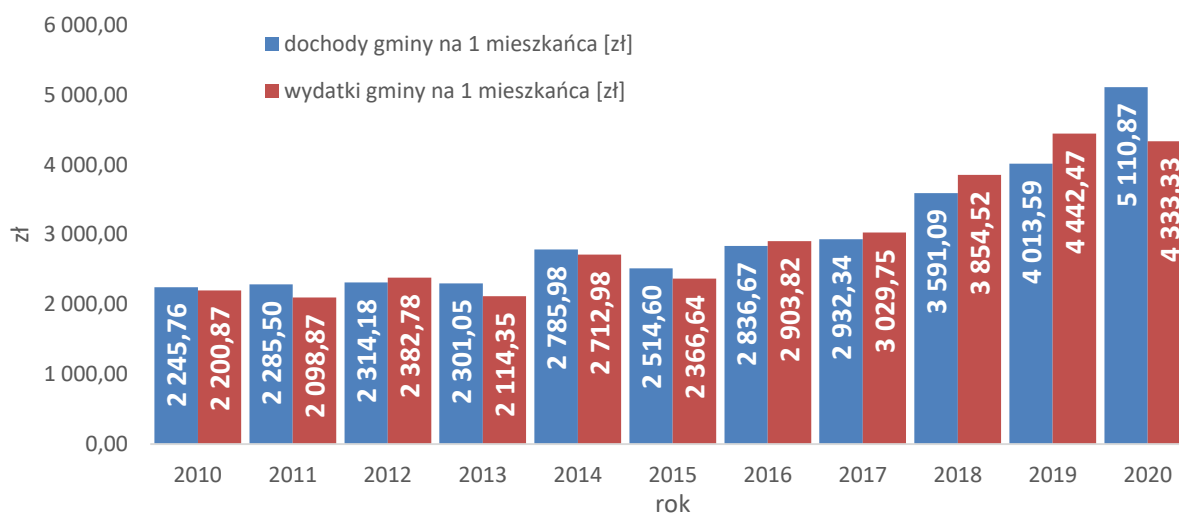
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Finanse publiczne na jednego mieszkańca w Pszowie w latach 2010-2020 stale utrzymują się poniżej średniej w powiecie. Podobnie sytuacja kształtuje się w odniesieniu do dochodów i wydatków ogółem w gminie. Jednocześnie, prawie w każdym analizowanym roku wartość finansów publicznych na jednego mieszkańca była najniższa spośród gmin miejskich powiatu wodzisławskiego. Zauważyć można, że w latach 2010-2015 wartości wskaźników dla Pszowa wahały się na zbliżonym poziomie. W latach 2016-2019 można zaobserwować wyraźny wzrost obydwóch analizowanych wskaźników. W 2020 roku zaobserwowano niewielkie spadki w stosunku do roku poprzedniego dochodów i wydatków na jednego mieszkańca tak samo jak dochodów i wydatków ogółem.

RELATYWNIE NISKI
POTENCJAŁ FISKALNY
MIASTA

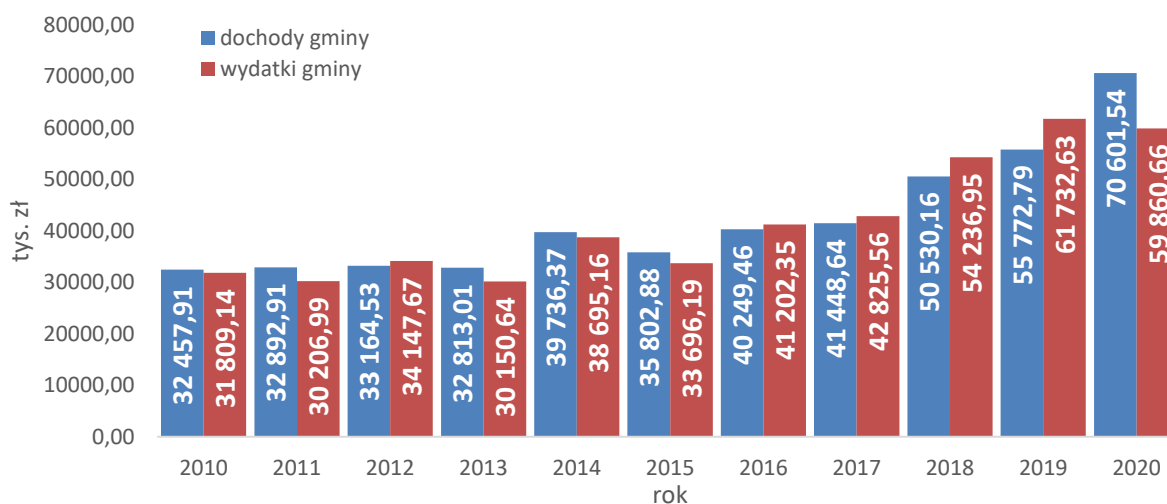
Pszów w 2020 roku zanotował dochód na jednego mieszkańca 5 110,87 zł jednocześnie wydając 4 333,33 zł. W stosunku do 2010 roku wartości te zwiększyły się kolejno o 2 865,11 zł i 2 132,46 zł.

Wykres 15. Dochody i Wydatki na 1 mieszkańca w gminie Pszów w latach 2010-2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 16. Dochody i Wydatki w gminie Pszów w tys. złotych w latach 2010-2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Pozytywne wyróżniki Pszowa

Obok analiz ilościowych na potrzeby opracowania strategii wykorzystane zostały jakościowe narzędzia badawcze – ankiety oraz spotkania warsztatowe. W oparciu o uzyskane wyniki stworzono syntetyczną listę:

- pozytywnych wyróżników,
- barier i deficytów,

KLUCZOWE
KATEGORIE
STRATEGICZNE
OPISUJĄCE SYTUACJĘ
I PERSPEKTYWY
ROZWOJOWE MIASTA

- wyzwań strategicznych.

Pszów jest miastem, które cechuje szeroki wachlarz pozytywnych wyróżników o charakterze ponadlokalnym. Są to wyróżniki w różnych sferach:

- społecznej,
- gospodarczej,
- historyczno-kulturowej,
- przestrzennej,
- czasu wolnego,
- środowiskowej.

Schemat 1. Pozytywne wyróżniki Pszowa

Grupy pozytywnych wyróżników miasta	Wielowiekowa (sięgająca 1265 r.) historia łącząca się z unikatowym regionalnym dziedzictwem kulturowym
	Obiekty postindustrialnego dziedzictwa miasta, w tym o wysokiej wartości architektonicznej (np. architektura Hansa Poelziga)
	Ważny ośrodek pielgrzymkowy - barokowa Bazylika mniejsza pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny (z XVIII w.) oraz Kalwaria Pszowska
	Bliskość głównych obszarów metropolitalnych i aglomeracyjnych województwa śląskiego
	Położenie w regionie transgranicznym otwierające miasto na współpracę międzynarodową
	Etos pracy zakorzeniony w przemysłowej historii miasta
	Przyjazność i bezpieczeństwo kameralnego miasta dla mieszkańców
	Nowe, atrakcyjne centralne przestrzenie publiczne poprawiające wizerunek miasta
	Obiekty i przestrzenie rekreacyjne umożliwiające czynny wypoczynek mieszkańców (stadion, sale gimnastyczne przy szkołach, boiska, korty tenisowe, lodowisko), szlaki spacerowe i rowerowe
	Działania organizacji i środowisk liderek angażujących się w rozwój lokalny i pielęgnujących lokalne tradycje, w tym działania w układzie ponadlokalnym (Lokalna Grupa Działania)
Wybitne osobistości związane z miastem (m. in. św. Jan Paweł II, Jan Wincenty Hawel, Franciszek Chrószcz)	

źródło: opracowanie własne w oparciu o wyniki konsultacji strategicznych

Bariery i deficyty strategicznego rozwoju miasta

W oparciu o analizę danych statystycznych oraz wyniki badań ankietowych i spotkań warsztatowych opracowano listę barier i deficytów ograniczających atrakcyjność miasta dla jego użytkowników w przyszłości. Bariery i deficyty wyznaczają główne pola interwencji strategicznej. Podkreślić należy, że wskazane bariery i deficyty zostały nakreślone w kontekście strategicznym. **Jest to więc ocena miasta dotycząca w większym stopniu jego**

perspektyw rozwoju niż sytuacji aktualnej i w większym stopniu odnosi się do wyzwań przyszłości niż do aktualnych realiów.

Źródła barier i deficytów są zróżnicowane. Tylko część z nich wynika ze specyfiki miasta. W kształtowaniu barier i deficytów znaczącą rolę odgrywają procesy w otoczeniu. Bardzo dużą rolę odgrywają procesy w skali makro związane np. z:

- koniunkturą gospodarczą,
- przemianami cywilizacyjnymi społeczeństwa,
- zmianami klimatycznymi.

Tab. 9. Bariery i deficyty hamujące strategiczny rozwój miasta

Bariery funkcjonowania młodych ludzi i rodzin		
Główne bariery i deficyty	Ograniczenia w realizacji aspiracji	Zagrożenia rozwoju – aktualne lub potencjalne w horyzoncie strategicznym
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograniczona liczba miejsc pracy dla młodych ludzi na lokalnym rynku pracy. ▪ Spadająca atrakcyjność miejsc pracy w mieście, zwłaszcza w porównaniu z sąsiednimi ośrodkami aglomeracyjnymi. ▪ Niskie tempo rozwoju nowych firm i nowych branż. ▪ Rosnące koszty zaspokajania potrzeb mieszkaniowych. ▪ Deficyt dobrze skomunikowanych i uzbrojonych terenów pod budownictwo mieszkaniowe. ▪ Ograniczony dostęp do nowoczesnych form kultury i rozrywki. ▪ Ograniczona oferta edukacyjna na poziomie ponadpodstawowym w mieście. ▪ Zmiany mentalności ludzi młodych – słabnące więzi z miejscem zamieszkania. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograniczone możliwości realizacji karier zawodowych. ▪ Ograniczone możliwości zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych. ▪ Ograniczone możliwości zaspokajania aspiracji kulturalnych. ▪ Ograniczone możliwości zdobywania kwalifikacji umożliwiających funkcjonowanie na rynku pracy lub prowadzenie własnej działalności gospodarczej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emigracja zarobkowa osób o wysokich aspiracjach zawodowych. ▪ Emigracja edukacyjna prowadząca do związania się młodych mieszkańców z innymi ośrodkami. ▪ Niski poziom wykorzystania kwalifikacji młodych i lepiej wykształconych mieszkańców przez gospodarkę miasta. ▪ Słabnąca skłonność mieszkańców do zakładania i rozwoju rodzin. ▪ Pogorszenie struktury demograficznej miasta wynikające z ujemnego salda migracji oraz ujemnego przyrostu naturalnego. ▪ Niski poziom angażowania się młodych mieszkańców do w działania na rzecz rozwoju miasta.
Bariery dla podwyższania jakości życia mieszkańców		
Główne bariery i deficyty	Ograniczenia w realizacji aspiracji	Zagrożenia rozwoju – aktualne lub potencjalne w horyzoncie strategicznym
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zagrożenie obniżeniem dochodów mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Relatywnie niższy niż w dużych ośrodkach 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pogarszanie sytuacji demograficznej gminy -

<p>(częściowo także bezrobociem) wynikające z procesów transformacji gospodarki.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wynikające z ponadlokalnych uwarunkowań rosnące koszty utrzymania (opłaty za usługi komunalne, produkty i usługi rynkowe). ▪ Zanieczyszczenie powietrza - niska emisja. ▪ Niski odsetek mieszkań podłączonych do sieci kanalizacyjnej. ▪ Relatywnie niski – na tle pobliskich ośrodków metropolitalnych – dostęp do usług wyższego rzędu. ▪ Sytuacja demograficzna i gospodarcza wpływająca w długim horyzoncie na stan finansów lokalnych. ▪ Wymagająca dostosowania do zmieniającej się sytuacji demograficznej wyspecjalizowana oferta dla seniorów. ▪ Deficyty w zakresie oferty usług czasu wolnego wzbogacających przestrzeń publiczną miasta. ▪ Zmiany demograficzne i rosnąca wrażliwość na potrzeby osób o ograniczonej sprawności wymagające rozwoju projektowania uniwersalnego w odniesieniu do przestrzeni i obiektów publicznych, poprawy dostępności do usług rehabilitacyjnych i opiekuńczych oraz poprawy transportu publicznego. ▪ Wymagający rozwoju transportu publicznego zapewniający dostępność usług i udogodnień wyższego rzędu w głównych miastach subregionu i regionu. 	<p>miejskich standardów życia mieszkańców, w tym związany z mniejszym dostępem do usług publicznych wyższego rzędu.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Możliwość rozwoju osobowego wyznaczane skalą miasta. ▪ Komunikacyjne bariery ograniczające codzienną mobilność mieszkańców – zwłaszcza w kontekście zaspokajania zapotrzebowania na pracę, edukację, usługi wyższego rzędu – stymulujące podejmowanie decyzji o trwałej emigracji. ▪ Ograniczone możliwości funkcjonowania w społeczeństwie osób z dysfunkcjami oraz osób starszych. 	<p>wyludnianie gminy, proces starzenia, pogarszające się wskaźniki obciążenia demograficznego.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Osłabienie związków mieszkańców z gminą oraz spadek zainteresowania udziałem w aktywnościach społecznych. ▪ Spadek poziomu integracji społeczności lokalnej. ▪ Emigracja zarobkowa. ▪ Korzystanie z oferty handlowej oraz oferty usług wyższego rzędu w innych ośrodkach, a w rezultacie osłabienie lokalnego rynku. ▪ Ukształtowanie postaw związanych z traktowaniem Pszowa wyłącznie jako miejsca zamieszkania (z równoczesną realizacją innych aspiracji poza gminą).
---	--	--

Bariery rozwoju lokalnego rynku pracy		
Główne bariery i deficyty	Ograniczenia w realizacji aspiracji	Zagrożenia rozwoju – aktualne lub potencjalne w horyzoncie strategicznym
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Obniżanie atrakcyjności biznesowej Pszowa w stosunku do pobliskich metropolii oraz trudności w przyciągnięciu innowacyjnych inwestycji. ▪ Wyczerpujące się możliwości funkcjonowania branż tradycyjnych. ▪ Brak na terenie gminy nowych inwestycji o większej skali. ▪ Brak zastępowalności pokoleniowej na rynku pracy wynikający ze zmian demograficznych – deficyt kadr – zwłaszcza w ujęciu jakościowym – na lokalnym rynku pracy. ▪ Skromny zakres oferty edukacyjnej w mieście utrudniający jej powiązanie ze zmianami popytu na kwalifikacje na lokalnym rynku pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Trudności w realizacji karier zawodowych przez najlepiej wykształconych i kreatywnych mieszkańców miasta. ▪ Standard życia mieszkańców determinowany przez zmieniające się źródła dochodów. ▪ Bariery kadrowe dla rozwoju firm lokalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emigracja zarobkowa, szczególnie osób młodych, z wysokimi aspiracjami zawodowymi. ▪ Opóźnienie – ze względów ekonomicznych – decyzji o zakładaniu rodzin przekładające się na sytuację demograficzną gminy oraz na zastępowalność pokoleń na rynku pracy. ▪ Deficyty kadrowe hamujące transformację ekonomiczną miasta. ▪ Zubożenie funkcji i osłabienie pozycji ekonomicznej miasta.
Bariery transformacji gospodarczej		
Główne bariery i deficyty	Ograniczenia w realizacji aspiracji	Zagrożenia rozwoju – aktualne lub potencjalne w horyzoncie strategicznym
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uzależnienie funkcjonowania branż tradycyjnych od uwarunkowań ponadlokalnych. ▪ Wyczerpywanie zasobów naturalnych stojących u podstaw dotychczasowego rozwoju gospodarczego miasta. ▪ Niewystarczająca ilość terenów inwestycyjnych o wysokiej jakości i większej powierzchni. ▪ Degradacja przestrzeni przez szkody górnicze. ▪ Niska atrakcyjność inwestycyjna miasta w stosunku do innych ośrodków oferujących lepsze 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograniczanie działalności przez dotychczasowe wiodące przedsiębiorstwa miasta branży wydobywczej. ▪ Niski napływ inwestycji tworzących nowe miejsca pracy. ▪ Trudności w wykreowaniu nowych specjalizacji gospodarczych miasta, w tym firm lokalnych opierających się na wykorzystywaniu innowacji i kreatywności. ▪ Deficyt kwalifikacji na lokalnym rynku pracy stanowiący barierę dla rozwoju gospodarki opartej na wiedzy. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograniczone tempo podnoszenia standardu życia mieszkańców (w tym zagrożenie spadku standardu życia wynikające ze zmiany źródeł utrzymania mieszkańców). ▪ Emigracja zarobkowa. ▪ Niski poziom wykorzystania kwalifikacji mieszkańców przez gospodarkę lokalną. ▪ Nieukształtowany wizerunek gospodarczy Pszowa, w szczególności brak wizerunku inwestycyjnego.

<p>warunki lokalizacji - peryferyjne położenie, brak rozwiązań instytucjonalnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograniczona przepustowość infrastruktury drogowej. ▪ Słabe powiązania lokalnej gospodarki ze sferą nauki, badań i rozwoju. ▪ Słaba identyfikowalność Pszowa wśród inwestorów utrudniająca ich przyciąganie do miasta. ▪ Odpływ kapitału ludzkiego do metropolii polskich i europejskich. ▪ Ograniczony popyt na lokalnym rynku utrudniający rozwój firm lokalnych. ▪ Niski stopień zorganizowania lokalnego środowiska przedsiębiorców. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograniczony potencjał rozwoju ilościowego i jakościowego (w tym poprzez innowacje) mikro i małych firm. ▪ Bariery dla wykreowania rynkowych usług wyższego rzędu wynikające z ograniczonej siły nabywczej lokalnej społeczności. 	
--	---	--

Wyzwania strategicznego rozwoju Pszowa

Zachowanie ciągłości rozwoju miasta wymaga stawienia czoła poniższym wyzwaniom wynikającym z sytuacji miasta, zachodzących w nim procesów rozwoju, ale także presji, które niesie otoczenie i sytuacji w ośrodkach konkurencyjnych. Wyzwania są to zjawiska, na które trzeba reagować poprzez działania strategiczne. W większej części, wyzwania mają charakter negatywny; trzeba się im sprzeciwić lub łagodzić ich konsekwencje. Pewna część wyzwań to szanse, których wykorzystanie jest konieczne dla poprawy pozycji strategicznej miasta.

STRATEGICZNY SENS
WYZWAŃ

Główne wyzwania, którym miasto stawić musi czoła w perspektywie najbliższych lat to:

- osłabienie potencjału demograficznego – Pszów, w skali województwa śląskiego jest miastem małym; z tego powodu nie jest w możliwy rozwój wielu funkcji charakterystycznych dla dużych ośrodków metropolitalnych; to powoduje, że miasto – jakkolwiek posiada liczne silne strony w aspekcie jakości życia - jest zagrożone emigracją mieszkańców; szczególnie odnosi się to do ludzi młodych funkcjonujących w coraz mocniej globalizującej się rzeczywistości; należy również zwrócić uwagę na pogarszające się wskaźniki obciążenia demograficznego, to jest rosnący odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym oraz spadek odsetka ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym; w dłuższym horyzoncie czasu prowadzić to będzie do deficytu kadr na lokalnym rynku pracy;
- wskazane wyzwanie wyznacza refleksję nad jakością życia w mieście; stawienie czoła temu wyzwaniu to realne podwyższanie jakości życia w mieście w wymiarze:
- ekonomicznym,
 - społecznym,

STRATEGICZNE
WYZWANIA PSZOWA

- środowiskowym;
- równoważenie lokalnego rynku pracy – Pszów staje w obliczu szeregu wyzwań związanych z transformacją gospodarczą; rynek pracy wymaga nadania mu nowej równowagi jakościowej i ilościowej; obecnie Pszów należy do ośrodków o relatywnie niskiej aktywności zawodowej mieszkańców; zagadnienia lokalnego rynku pracy ściśle związane są z wyzwaniem demograficznym, a szczególnie rosnącą mobilnością kapitału ludzkiego o wysokich kwalifikacjach oraz zagrożeniem utraty najlepiej wykształconych i najbardziej przedsiębiorczych mieszkańców; możliwość pozyskania pracy przez mieszkańców, zwłaszcza osoby młode warunkuje utrzymanie ich trwałych związków z miastem;
- zmiana struktury lokalnej gospodarki – przemiany strukturalne gospodarki Pszowa mają swoje źródło zarówno w procesach wewnętrznych jak i zewnętrznych; w dalszym ciągu, kondycja gospodarki miasta w dużym stopniu zależy od branż tradycyjnych wyczerpujących swoje możliwości rozwoju; nowa gospodarka wymaga zmiany mentalnościowej związanej z podnoszeniem poziomu przedsiębiorczości mieszkańców oraz otwartością na zmianę kwalifikacji; z kolei procesy zachodzące w gospodarce globalnej, zwłaszcza coraz intensywniejsze opieranie rozwoju na innowacyjności i kreatywności wymuszają podejmowanie działań zorientowanych na podnoszenie konkurencyjności gospodarki lokalnej, w tym rozwijanie nowych branż umożliwiających wykorzystywanie i wzmacnianie kapitału ludzkiego miasta; należy też podkreślić, że zmiany struktury gospodarczej Pszowa uwzględniać muszą zasady rozwoju zrównoważonego, a w tym rozwijanie branż nakierowanych na odnawialne źródła energii oraz gospodarkę obiegu zamkniętego;
- rozwój społeczeństwa obywatelskiego – Pszów, podobnie jak wiele innych ośrodków mierzy się z wyzwaniem większego upodmiotowienia społeczności lokalnej; w mieście funkcjonują środowiska lidarskie oraz grupy bardzo aktywnych, angażujących się w rozwój lokalny mieszkańców; widoczne jest jednak – i to nie tylko w Pszowie – zanikanie aktywności społecznych spowodowane bardzo różnymi czynnikami (np. funkcjonowaniem mieszkańców poza miastem, poświęcaniem coraz większej ilości czasu pracy zawodowej); tymczasem niekwestionowanym fundamentem rozwoju lokalnego są aktywności inicjowane i podejmowane przez mieszkańców; relacje między mieszkańcami, skłonność do współpracy, zaangażowanie w inicjatywy lokalne, ale także stosunek do podnoszenia własnych kwalifikacji i samodzielnej realizacji posiadanych aspiracji stanowią najcenniejszy potencjał rozwojowy miasta; rozwój społeczeństwa obywatelskiego to również istotny czynnik ograniczania polaryzacji społecznej oraz hamowania utraty przez społeczność lokalną tradycyjnych, tak ważnych dla mieszkańców Pszowa wartości;
- nowoczesne zarządzanie procesami rozwoju miasta – aktywność obywatelska trafiać musi na podatny grunt samorządności lokalnej; do władz miasta należy tworzenie warunków wspierających aktywność mieszkańców i rozwój przedsiębiorczości, wykorzystywanie szans pojawiających się w otoczeniu, dbałość o równoważenie różnych funkcji rozwijanych w mieście; wymaga to doskonalenia procesu zarządzania zarówno w aspekcie wykorzystywanej wiedzy, infrastruktury, jak też narzędzi komunikacji.

Nakreślone wyzwania muszą być postrzegane jako współzależne; stawienie im czoła wymaga podejścia wielowymiarowego oraz angażowania możliwie dużej liczby lokalnych podmiotów

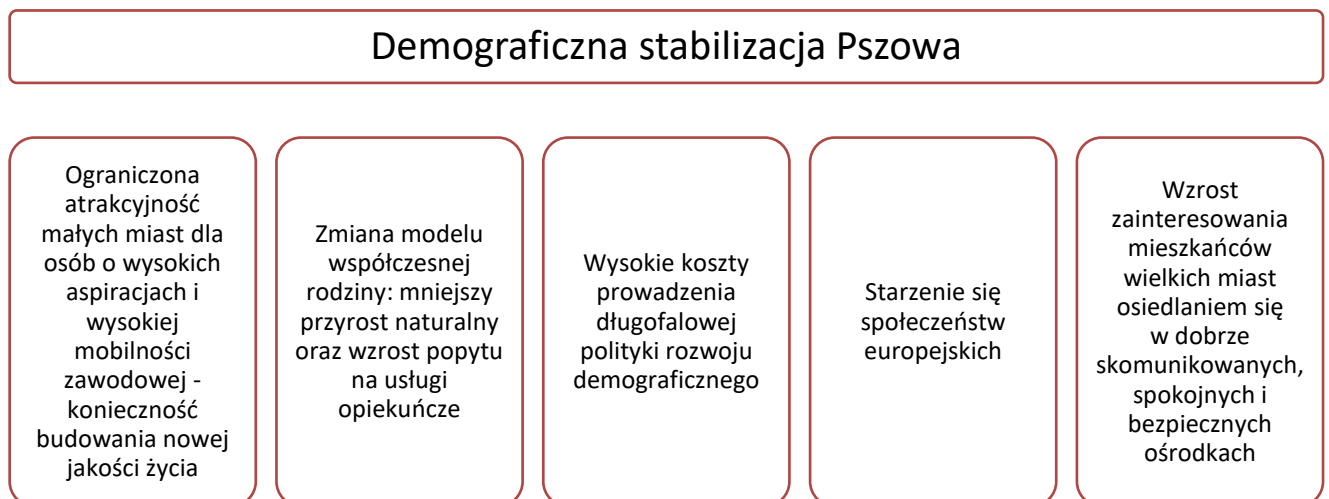
reprezentujących różne sektory.

Schemat 2. Wyzwania strategiczne miasta Pszów

Na kolejnych schematach zamieszczono wyzwania strategiczne oraz procesy i zjawiska składające się na dane wyzwanie.

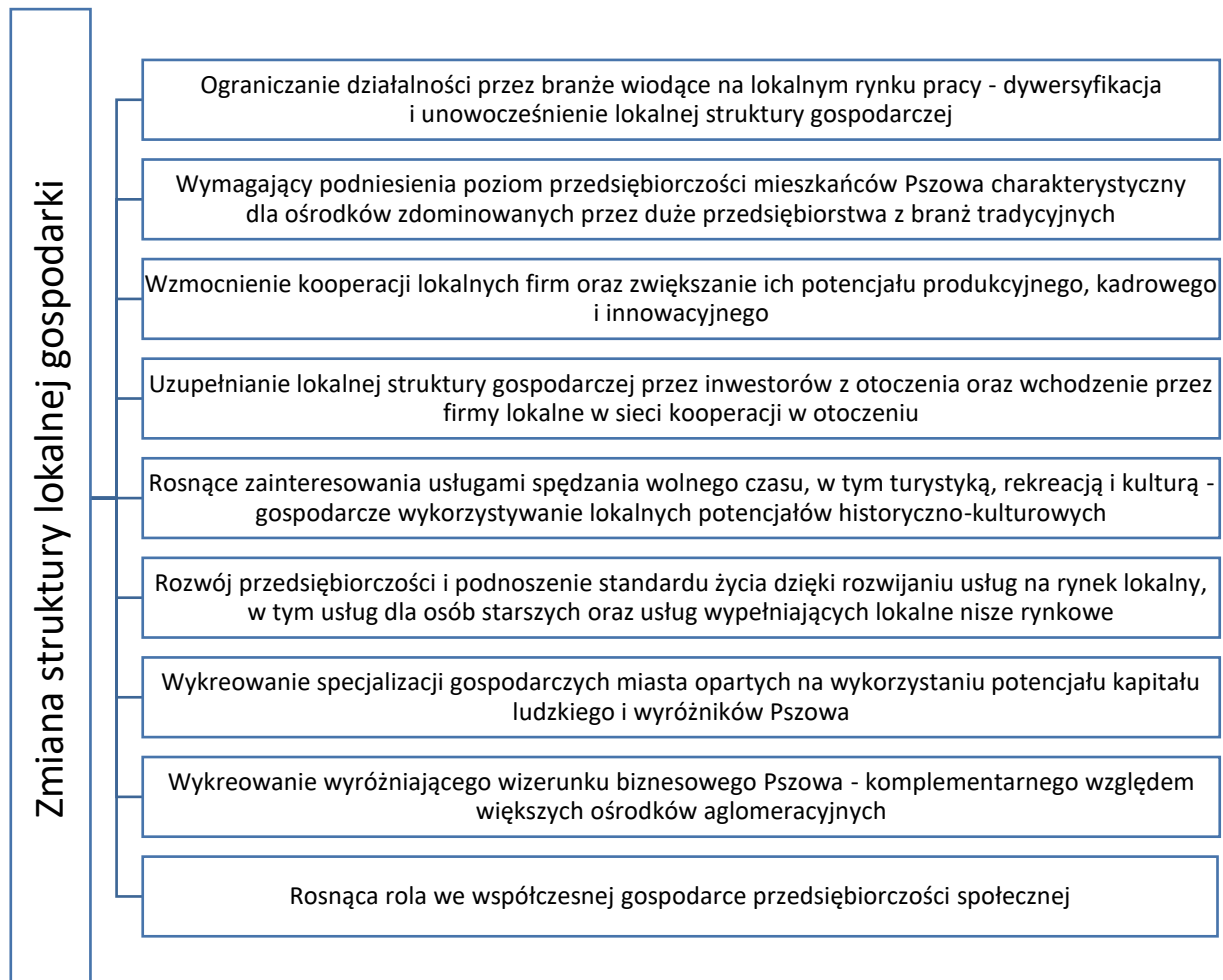
Schemat 3. Wyzwanie demograficznej stabilizacji miasta

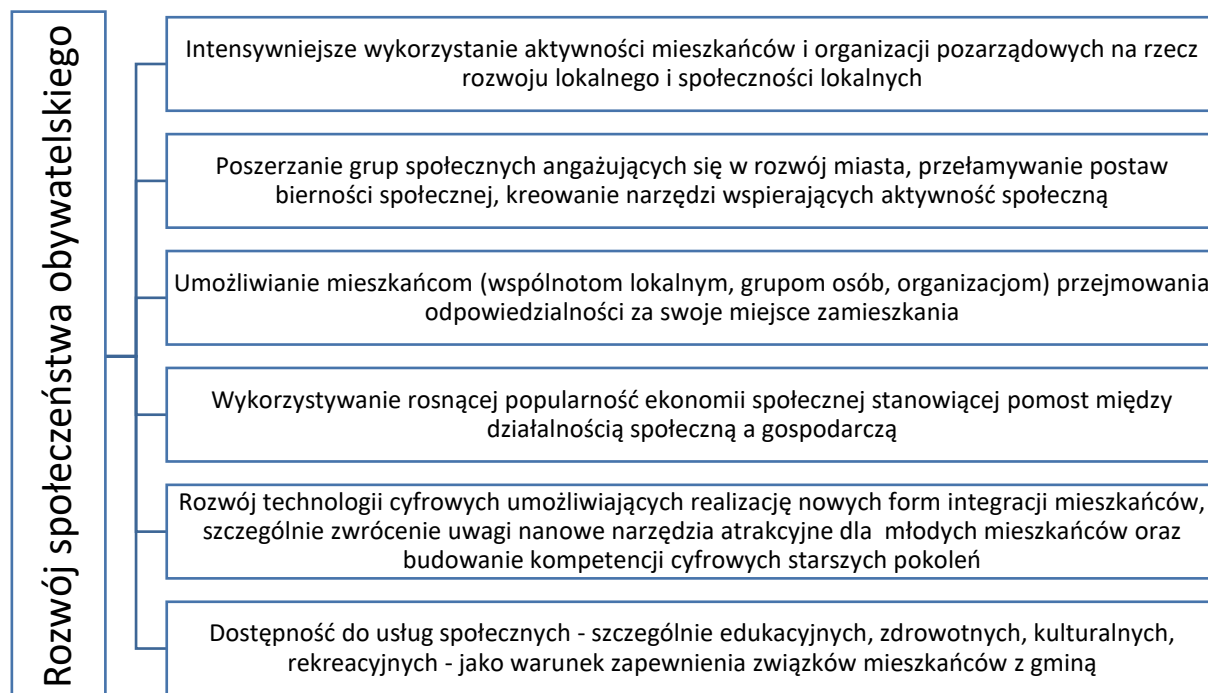
Schemat 4. Wyzwanie równoważenia lokalnego rynku pracy

Schemat 5. Wyzwanie zmiany struktury lokalnej gospodarki

Schemat 6. Wyzwanie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego

Schemat 7. Wyzwanie nowoczesnego zarządzania procesami rozwoju miasta

Nowoczesne zarządzanie procesami rozwoju miasta	Mechanizmy montażu finansowego na rzecz realizacji zamierzeń strategicznych - środki UE, środki krajowe, PPP etc.
	Mechanizmy partycypacji mieszkańców w zarządzaniu rozwojem lokalnym
	Partnerstwo z innymi samorządami w realizacji projektów lokalnych i ponadlokalnych
	Zdolność do konkurencyjności z innymi gminami o kluczowe potencjały rozwojowe
	Wykorzystanie narzędzi cyfrowych w rozwoju miasta i procesach zarządczych
	"Uczenie się" miasta - adaptacja procesu zarządzania do dynamiki procesów - analizy, monitoring, kontekstowość decyzji
	Respektowanie zasad rozwoju zrównoważonego
	Kształtowanie nowego, wyrazistego wizerunku miasta
	Stworzenie przyjaznej administracji, wdrażanie nowoczesnych technologii w administracji samorządowej

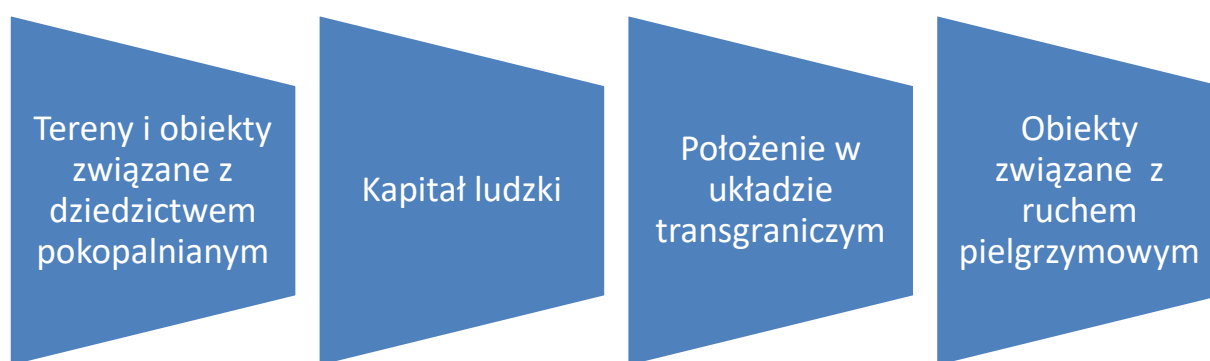
Aspiracje i oczekiwania mieszkańców

W badaniu ankietowym przeprowadzonym w toku przygotowaniu strategii rozwoju miasta Pszów w okresie wrzesień - listopada 2021 roku wzięło udział 142 mieszkańców, w tym młodzieży, przedsiębiorców oraz przedstawiciele sektora NGO.

W opiniach mieszkańców Miasto Pszów to gmina wielu wyzwań i konieczności podjęcia intensywnych działań wspierający jej rozwój.

W ocenach ludzi młodych miasto nie dostarcza udogodnień i szans do rozwoju tak, by tu realizować plany rodzinne i zawodowe. Jednocześnie w ich ocenie miasto nie realizuje polityki aktywnego przyciągania nowych mieszkańców.

Schemat 8. Kluczowe atuty Pszowa w oparciu, o które można kreować rozwój

Do głównych obszarów, które są źle oceniane przez ankietowanych zaliczyć należy: możliwość podjęcia pracy oraz jakość infrastruktury drogowej. Natomiast inne aspekty wpływające na ocenę jakości życia takie jak: oferta placówek kultury, rekreacji, dostęp do placówek edukacyjnych, czy dostępność i jakość infrastruktury komunalnej oceniane są przeciętnie. Znacznie lepiej oceniana jest atrakcyjność warunków mieszkaniowych, jednak i w tym zakresie oczekiwane są działania jeszcze poprawiające tą sytuację.

W zakresie możliwości skorzystania z różnego typu usług mieszkańcy wskazują, że deficyty występują w zakresie:

- miejsca wypoczynku,
- usług rozrywkowych (np. klub, dyskoteka),
- obiektów sportowych i urządzeń rekreacyjnych,
- usług gastronomicznych.

Występowanie braków w tych zakresach potwierdzają oceny osób młodych, którzy aż w ponad 70% z usług kultury, usług gastronomicznych, usług czasu wolnego, w tym zarówno publicznych, jak i rynkowych np. fryzjer, gabinety urody, fitness, korzystają poza Pszowem.

Do głównych problemów w sferze infrastrukturalnej w Pszowie zaliczono

- zły stan dróg i chodników,
- występowanie zdewastowanych i opuszczonych terenów i obiektów,
- brak miejsc i infrastruktury rekreacyjnej,
- brak ścieżek rowerowych,
- zanieczyszczenie środowiska.

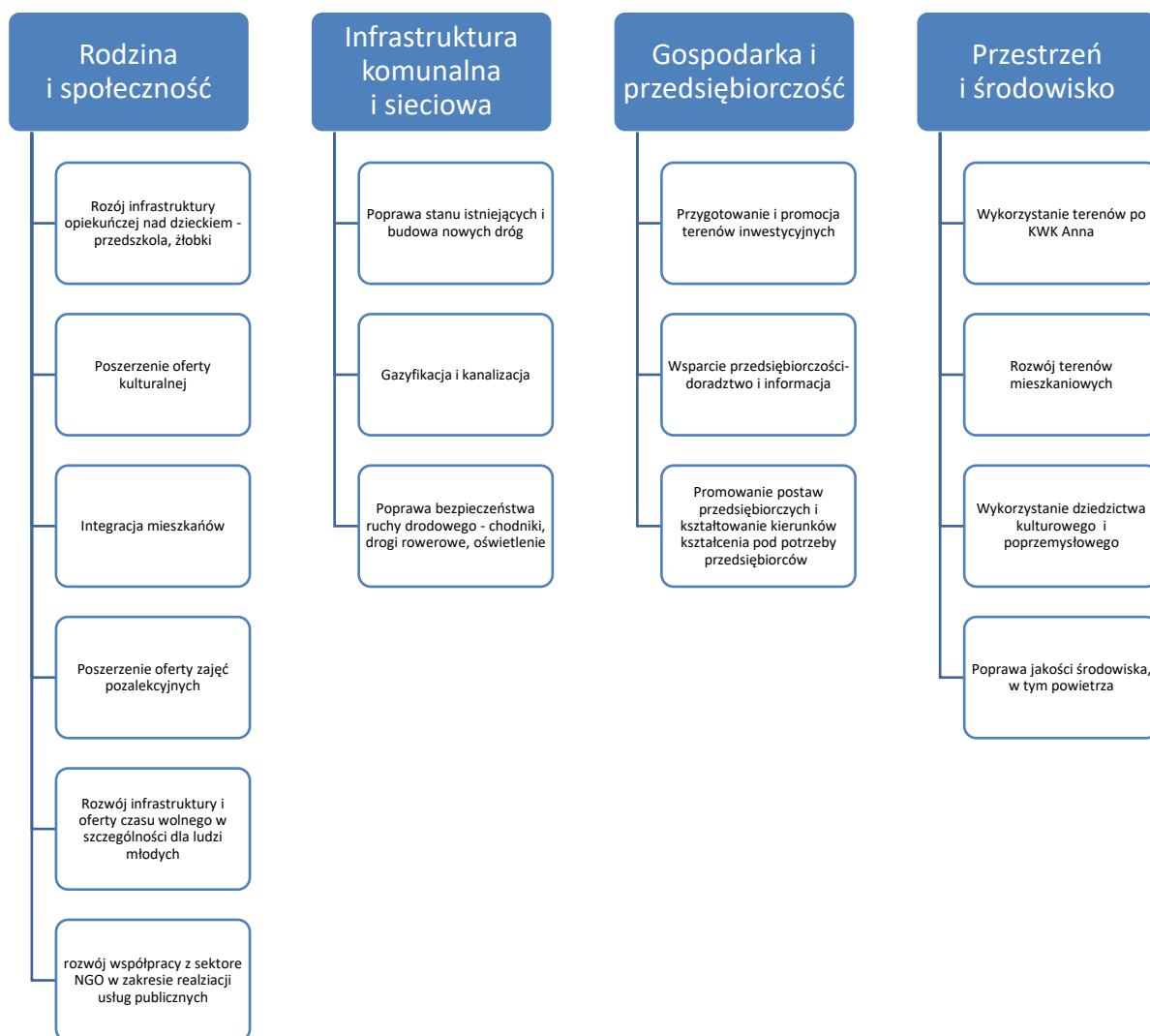
Ponadto dostęp do infrastruktury kanalizacyjnej i gazowej jest w opiniach mieszkańców zróżnicowanych w różnych częściach miasta.

W zakresie problemów społecznych najbardziej zauważalne to:

- słaba integracja lokalnej społeczności,
- słaba współpraca między instytucjami publicznymi a mieszkańcami,
- emigracja młodych,
- brak infrastruktury kultury,
- alkoholizm.

Za najbardziej pożądanym kierunkiem rozwoju gospodarczego mieszkańcy uznają rozwój drobnej lokalnej przedsiębiorczości, w szczególności małych firm prowadzonych przez mieszkańców opartych na dotychczasowych zasobach oraz przyciągnięcie dużych (w skali gminy) inwestycji produkcyjnych.

Schemat 9. Kluczowe obszary aktywność samorządu w opiniach mieszkańców.

2. Wizja rozwoju „Pszów 2030”

Wizja rozwoju „Pszów 2030” to syntetyczny obraz pożądanego przyszłości miasta. Wizja została skonstruowana przy założeniu spełniania przez nią następujących funkcji:

ISTOTA WIZJI
ROZWOJU MIASTA

- wizja odzwierciedla wartości, których uzyskanie jest ważne dla użytkowników miasta – zarówno z Pszowa, jak i z otoczenia,
- wizja pełnić powinna funkcje motywacyjne wobec podmiotów lokalnych oraz podmiotów w otoczeniu, które mogą wpływać na rozwój miasta,
- wizja jest wewnętrznie synergiczna – składa się z elementów wzajemnie się wspomagających (lub co najmniej niekolidujących między sobą),
- wizja nie jest utopią, lecz jest zbiorem zamierzeń możliwych do osiągnięcia, na rzecz których będą działać podmioty związane z miastem,

- wizja stanowi bazę dla ustalenia dziedzin priorytetowych oraz struktury celów rozwoju miasta.

Na wizję rozwoju „Pszów 2030” składa się pięć głównych cech:

- poziom atrakcyjności miasta wiążący mieszkańców z Pszowem,
- wielowymiarowa aktywność mieszkańców,
- konkurencyjność gospodarki,
- zrównoważony rynek pracy,
- pozycja miasta w otoczeniu.

Poszczególne cechy zostały w wizji uszczegółowione poprzez wskazanie składowych wartości i procesów.

Tab. 10. *Wizja rozwoju miasta Pszów: „Pszów 2030”*

PSZÓW W ROKU 2030 TO MIASTO, KTÓRE CECHUJE:

- wysoka atrakcyjność zamieszkania przyczyniająca się do trwałego wiązania z miastem jego dotychczasowych, a także przyciągania nowych mieszkańców**, na którą składają się:
 - przyjazne, estetyczne, bezpieczne, zadbane i dobrze urządzone **przestrzenie publiczne**,
 - dogodne warunki dla rozwoju **budownictwa mieszkaniowego** oraz **powiązania komunikacyjne z sąsiednimi aglomeracjami** umożliwiające rozwój Pszowa jako **ośrodka rezydencjalnego** dla mieszkańców aglomeracji,
 - **oferta usług publicznych i rynkowych** wspierających codzienne funkcjonowanie mieszkańców, w szczególności usług edukacyjnych, kulturalnych, zdrowotnych, opiekuńczych dla dzieci i seniorów,
 - **przyjazne środowisko przyrodnicze** wspierane przez rozwiązania proekologiczne ograniczające antropopresję,
 - **odporność miasta na konsekwencje zmian klimatu** wynikająca z wdrażania rozwiązań technologicznych i świadomości mieszkańców;
- wysoka aktywność mieszkańców** przejawiająca się w:
 - **dążeniu do podwyższania kwalifikacji i rozwijania posiadanych talentów**,
 - angażowaniu się w **działania na rzecz społeczności lokalnych**,
 - **przejmowaniu przez organizacje pozarządowe funkcji publicznych**,
 - podejmowania działalności gospodarczej, w tym **rozwijania ekonomii społecznej**;
- konkurencyjna gospodarka wzmocniana przez przedsiębiorczość lokalną i innowacje oraz transformację branż tradycyjnych; unowocześnienie struktury gospodarczej miasta przejawiać się będzie w:**
 - tworzeniu i wzmocnianiu **specjalizacji gospodarczych opartych na wiedzy** poprzez:
 - wykorzystywanie **rozwiązań innowacyjnych** generowanych zarówno w pszowskich firmach, jak też w instytucjach naukowych i badawczo-rozwojowych w aglomeracjach regionu,
 - **współpracę pszowskich firm z partnerami w otoczeniu**, zwłaszcza z branż innowacyjnych, której skutkiem jest wzmocnianie obecności gospodarki lokalnej

w sieciach kooperacji oraz tworzenie w Pszowie **miejsc pracy dla wykształconych mieszkańców,**

– pozyskiwanie **inwestorów zainteresowanych wykorzystywaniem terenów i obiektów przemysłowych,**

- poszerzaniu oferty **usług rynkowych kształtowanych w nawiązaniu do zmian demograficznych,** w tym usług opiekuńczych, zdrowotnych i rehabilitacyjnych,
- rozwoju **komercyjnej oferty spędzania czasu wolnego** zagospodarowującej kulturowy i przyrodniczy potencjał miasta,
- poszerzaniu **oferty turystycznej,** w tym turystyki pielgrzymkowej i edukacyjnej oraz zwiększaniu liczby osób odwiedzających atrakcje miasta i korzystających z usług turystycznych,
- rozwoju przedsiębiorczości w sferze **usług on-line,** np. handel elektroniczny, outsourcing usług dla biznesu,
- **współpracy samorządu lokalnego z biznesem,** której celem jest tworzenie atrakcyjnych warunków dla przedsiębiorców oraz inwestorów, w tym zwłaszcza poprzez wzmacnianie kapitału ludzkiego miasta;

4. zrównoważony rynek pracy, którego podstawą są:

- **atrakcyjne miejsca pracy** odpowiadające aspiracjom mieszkańców miasta,
- dobra **dostępność komunikacyjna rynków pracy w pobliskich ośrodkach,**
- rozwinięta **infrastruktura teleinformatyczna** wspierająca podejmowanie **telepracy,**
- **oferta edukacyjna** umożliwiająca mieszkańcom nabywanie kwalifikacji poszukiwanych na rynku pracy oraz rozwijanie ich potencjału przedsiębiorczego;

5. silna pozycja w subregionie zachodnim związana z:

- realizacją **partnerskich projektów** z sąsiednimi gminami,
 - kreowaniem **komplementarnych funkcji** istotnych dla mieszkańców sąsiednich gmin,
 - podejmowaniem **wspólnych działań promujących potencjał Pszowa i sąsiednich gmin** jako przestrzeni atrakcyjnej dla inwestorów i nowych mieszkańców,
 - zaakcentowaniem **oferty miasta w przestrzeni wirtualnej** ,
 - wykorzystywaniem unikatowych cech wywołujących pozytywne **skojarzenia z miastem,** w szczególności:
 - **dziedzictwa postindustrialnego,**
 - **wyspecjalizowanej oferty rekreacyjnej,**
 - **tradycji ośrodka pielgrzymkowego.**
-

3. Cele strategiczne i cele operacyjne miasta Pszów

Wizja rozwoju oraz jej zestawienie z głównymi uwarunkowaniami rozwoju stanowi podstawę dla sformułowania celów strategicznych i celów operacyjnych dla Pszowa. Cele odzwierciedlają konkretne wartości lub procesy jakie należy osiągnąć dla wzmocnienia miasta, społeczności lokalnej i kreowania zmiany strategicznej opierającej się na zasadach rozwoju zrównoważonego. Cele zostały sformułowane jako:

- stany, które są ważnymi wartościami dla mieszkańców, albo warunkują osiągnięcie takich wartości,
- procesy, których kształtowanie prowadzi do osiągnięcia ważnych wartości dla mieszkańców,
- stany i procesy tworzące możliwości rozwoju podmiotów lokalnych.

Rozwinięcie i doprecyzowanie celów strategicznych stanowią cele operacyjne, które z kolei posłużyły do wyznaczenia kierunków działania. W strukturze celów rozwoju uwzględniono trzy siły rozwoju strategicznego odnoszące się do:

- jakości życia,
- kapitału ludzkiego i społecznego,
- rozwoju gospodarczego.

Rys. 1. Wzmacniane i kreowane siły prowadzące do realizacji wizji „Pszów 2030” oraz wyznaczające cele strategiczne i cele operacyjne

Miasto silne swoją przyjaznością dla mieszkańców	Miasto silne szansami dla rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego	Miasto silne przedsiębiorczością i zdolnością do transformacji gospodarki
<ul style="list-style-type: none">• środowisko przyrodnicze• rozwój zrównoważony• jakość przestrzeni• usługi publiczne i rynkowe• dostępność mieszkań• komplementarność udogodnień w mieście i w otoczeniu• przedsiębiorczość społeczna• inteligentne rozwiązania miejskie	<ul style="list-style-type: none">• kwalifikacje mieszkańców• kompetencje cywilizacyjne• aktywność społeczna• partycypacyjny model zarządzania	<ul style="list-style-type: none">• przedsiębiorczość lokalna• atrakcyjność inwestycyjna• struktura gospodarcza

Tab. 11. Cel główny strategicznego rozwoju miasta Pszów

Pszów - kameralne i bezpieczne miasto, z pełną ofertą usług i udogodnień zapewniających codzienne funkcjonowanie mieszkańców oraz łatwym dostępem do oferty usług wyższego rzędu w sąsiednich ośrodkach aglomeracyjnych.

Tab. 12. Cele strategiczne i cele operacyjne miasta Pszów w perspektywie 2030

CELE STRATEGICZNE	CELE OPERACYJNE
<p>CS1. Przyjazne, kameralne i bezpieczne miasto z wysoką jakością życia oferowaną różnym grupom mieszkańców.</p>	<p>C1.1. Czyste środowisko przyrodnicze chronione przez odpowiedzialne zachowania mieszkańców, rozwiniętą infrastrukturę techniczną i proekologiczne rozwiązania w gospodarce i mieszkalnictwie.</p> <p>C1.2. Dostępne, estetyczne, bezpieczne i odporne, dobrze wyposażone, tętniące życiem przestrzenie publiczne.</p> <p>C1.3. Rozwinięta oferta usług publicznych i rynkowych wspierająca realizację aspiracji i rozwój różnych grup mieszkańców (w tym młodzież, rodziny, seniorzy, osoby o szczególnych potrzebach).</p> <p>C1.4. Codzienna dostępność rynków pracy oraz usług wyższego rzędu w sąsiednich ośrodkach aglomeracyjnych podnosząca jakość i standard życia w Pszowie oraz ograniczająca zjawiska trwałej emigracji mieszkańców.</p> <p>C1.5. Rozwijające się podmioty ekonomii społecznej wspierające rozwiązywanie problemów lokalnych oraz zwiększające dostęp różnych grup mieszkańców do dóbr niezapewnianych w odpowiedniej skali i jakości przez sektor rynkowy i publiczny.</p> <p>C1.6. Dogodne warunki dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego oraz połączenia transportowe z aglomeracjami województwa śląskiego czyniące z Pszowa atrakcyjny ośrodek rezydencjalny.</p> <p>C1.7. Inteligentne miasto rozwijające cyfrowe narzędzia zarządzania i udostępniania usług publicznych.</p>
<p>CS2. Kwalifikacje mieszkańców oraz integracja społeczności lokalnej siłami stymulującymi rozwój miasta.</p>	<p>C.2.1. Wysoki poziom kompetencji cywilizacyjnych (przedsiębiorczość, kreatywność, kompetencje informatyczne i językowe) poszerzający przestrzeń awansu społecznego</p>

	<p>i ekonomicznego mieszkańców.</p> <p>C.2.2. Rosnące, dostosowywane do potrzeb rynku pracy kwalifikacje mieszkańców, stanowiące fundament atrakcyjności biznesowej miasta.</p> <p>C.2.3. Zaangażowanie mieszkańców w działania na rzecz rozwoju miasta i wspólnot lokalnych.</p> <p>C.2.4. Partycypacja mieszkańców w kreowaniu i realizacji polityki lokalnej.</p> <p>C.2.5. Miasto o wizerunku atrakcyjnym dla osób wykształconych, przedsiębiorczych, aktywnych.</p>
<p>CS3. Przedsiębiorczość przekształcająca gospodarkę i rynek pracy .</p>	<p>C3.1. Przyjazność miasta dla rozwoju przedsiębiorczości lokalnej generującej atrakcyjne miejsca pracy.</p> <p>C3.2. Dogodne warunki do zakładania firm przez absolwentów szkół średnich i uczelni.</p> <p>C3.3. Nowe biznesy wzbogacające strukturę gospodarczą Pszowa i wspierające proces transformacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ działalności gospodarcze wykorzystujące postindustrialne dziedzictwo miasta, ▪ firmy w sektorze usług dla biznesu świadczonych przy wykorzystaniu technologii informatycznych, ▪ firmy w sektorze usług czasu wolnego wykorzystujące lokalne dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze (turystyka, rekreacja, kultura, rozrywka), ▪ rozwijające się w nawiązaniu do zmian demograficznych usługi lecznicze, rehabilitacyjne i opiekuńcze o znaczeniu ponadlokalnym, ▪ firmy w branżach proekologicznych, w tym związanych z odnawialnymi źródłami energii. <p>C3.4. Pszów miastem przyciągającym inwestorów tworzących atrakcyjne miejsca pracy, wdrażających rozwiązania innowacyjne oraz kreujących sieci kooperacji z dużym udziałem pszowskich firm.</p> <p>C3.5. Trwałe i rozwijające się sieci kooperacji lokalnych firm wzmacniające ich specjalizację, podwyższające efektywność działania, pozycję konkurencyjną oraz umożliwiające pszowskim firmom zajmowanie dobrej pozycji w regionalnych sieciach współpracy.</p>

4. Kierunki działań na rzecz realizacji celów strategicznych

ISTOTA KIERUNKÓW
DZIAŁAŃ

Wdrażanie strategii będzie odbywać się poprzez podejmowanie przedsięwzięć w ramach kierunków działań określonych dla poszczególnych celów operacyjnych. Przedsięwzięcia będą wypracowywane i realizowane w partnerstwie ze społecznością lokalną zaś przedsięwzięcia ponadlokalne z partnerami w otoczeniu – w tym gminami powiatu oraz gminami subregionu zachodniego województwa śląskiego. Konkretnie przedsięwzięcia będą tworzone dla kolejnych okresów wdrażania strategii. Proces ten będzie uwzględniał potrzeby społeczności lokalnej oraz możliwości wdrożeniowe.

Tab. 13. *Kierunki na rzecz realizacji celów strategicznych i operacyjnych miasta Pszów*

CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ
CS1. Przyjazne, kameralne i bezpieczne miasto z wysoką jakością życia oferowaną różnym grupom mieszkańców	
C1.1. Czyste środowisko przyrodnicze chronione przez odpowiedzialne zachowania mieszkańców, rozwiniętą infrastrukturę techniczną i proekologiczne rozwiązania w gospodarce i mieszkalnictwie.	K1.1.1. Kształtowanie świadomości i odpowiedzialności ekologicznej mieszkańców.
	K1.1.2. Promowanie społecznej odpowiedzialności biznesu w wymiarze ekologicznym.
	K1.1.3. Rozwój infrastruktury komunalnej w tym kanalizacyjnej i gazowej.
	K1.1.4. Rozwiązania w zakresie gospodarki obiegu zamkniętego.
	K1.1.5. Wsparcie dla mieszkańców i przedsiębiorców w zakresie wdrażania w gospodarstwach domowych i w firmach rozwiązań proekologicznych.
	K1.1.6. Wspieranie energetyki prosumenckiej.
	K1.1.7. Modernizacja energetyczna obiektów publicznych.
C1.2. Dostępne, estetyczne, bezpieczne i odporne, dobrze wyposażone, tętniące życiem przestrzenie publiczne.	K.1.2.1. Kreowanie nowych przestrzeni publicznych z wykorzystaniem terenów i obiektów pokopalnianych (nowe centrum miasta).
	K.1.2.2. Podnoszenie dostępności przestrzeni publicznych dla osób o szczególnych potrzebach.
	K.1.2.3. Rozwiązania transportowe odciążające przestrzenie miejskie od uciążliwości ruchu samochodowego.
	K.1.2.4. Wzbogacanie zieleni urządzonej w przestrzeniach miejskich.
	K.1.2.5. Cykliczne wydarzenia w przestrzeniach publicznych miasta realizowane z udziałem

	mieszkańców.
C1.3. Rozwinięta oferta usług publicznych i rynkowych wspierająca realizację aspiracji i rozwój różnych grup mieszkańców (w tym młodzież, rodziny, seniorzy, osoby o szczególnych potrzebach).	<p>K.1.3.1. Monitorowanie potrzeb różnych grup społecznych w zakresie popytu na usługi i udogodnienia w mieście.</p> <p>K.1.3.2. Rozwój publicznych i rynkowych usług wspierających rodziny.</p> <p>K.1.3.3. Tworzenie nowych i modernizacja istniejących miejsc rodzinnego spędzania czasu wolnego.</p> <p>K.1.3.4. Tworzenie miejsc dla dzieci i niepełnoletniej młodzieży.</p> <p>K.1.3.5. Rozwój usług dla seniorów.</p> <p>K.1.3.6. Wdrażanie rozwiązań poprawiających jakość obsługi osób ze szczególnymi potrzebami.</p>
C1.4. Codzienna dostępność rynków pracy oraz usług wyższego rzędu w sąsiednich ośrodkach aglomeracyjnych podnosząca jakość i standard życia w Pszowie oraz ograniczająca zjawiska trwałej emigracji mieszkańców.	<p>K.1.4.1. Rozwój połączeń transportu zbiorowego z ośrodkami aglomeracyjnymi z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb różnych grup odbiorców (młodzież, rodziny, seniorzy).</p> <p>K.1.4.2. Rozwój infrastruktury ICT umożliwiającej korzystanie z e-usług i pracę on-line.</p>
C1.5. Rozwijające się podmioty ekonomii społecznej wspierające rozwiązywanie problemów lokalnych oraz zwiększające dostęp różnych grup mieszkańców do dóbr niezapewnianych w odpowiedniej skali i jakości przez sektor rynkowy i publiczny.	<p>K.1.5.1. Partnerskie przedsięwzięcia sektora samorządowego, biznesowego i pozarządowego w zakresie kreowania usług społecznych.</p> <p>K.1.5.2. Wspieranie przedsiębiorczości społecznej – materialne, finansowe, kompetencyjne.</p>
C1.6. Dogodne warunki dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego oraz połączenia transportowe z aglomeracjami województwa śląskiego czyniące z Pszowa atrakcyjny ośrodek rezydencjalny.	<p>K.1.6.1. Działania wspierające rozwój budownictwa mieszkaniowego przy poszanowaniu zasad rozwoju zrównoważonego</p> <p>K.1.6.2. Promowanie wykorzystania obiektów postindustrialnych na cele mieszkaniowe.</p> <p>K.1.6.3. Rozwój transportu zrównoważonego łączącego strefy mieszkaniowe z usługami i udogodnieniami w gminie.</p>
C1.7. Inteligentne miasto rozwijające cyfrowe narzędzia zarządzania i udostępniania usług publicznych.	<p>K.1.7.1. Rozwój narzędzi e-administracji i ich promocja wśród mieszkańców.</p> <p>K.1.7.2. Wdrażanie cyfrowych narzędzi zarządzania miastem.</p> <p>K.1.7.3. Podnoszenie kompetencji menedżerów lokalnych w zakresie wdrażania nowych modeli i nowych narzędzi zarządzania miastem.</p>
CS2. Kwalifikacje mieszkańców oraz integracja społeczności lokalnej siłami stymulującymi rozwój miasta	
C.2.1. Wysoki poziom kompetencji cywilizacyjnych (przedsiębiorczość, kreatywność, kompetencje informatyczne i językowe) poszerzający przestrzeń awansu społecznego i ekonomicznego mieszkańców.	<p>K.2.1.1. Dostarczanie młodzieży kompetencji cywilizacyjnych, pomoc w odkrywaniu talentów, wyborze ścieżki kariery zawodowej, rozwijanie świadomości obywatelskiej etc.</p> <p>K.2.1.2. Wzmacnianie kompetencji cywilizacyjnych</p>

	<p>seniorów wspierających ich funkcjonowanie we współczesnym świecie.</p> <p>K.2.1.3. Kreowanie dobrych wzorców rozwoju społecznego i zawodowego oraz liderów lokalnych.</p> <p>K.2.1.4. Rozwój oferty i wydarzeń wspierających rozwój aktywności fizycznej i kulturalnej mieszkańców.</p>
C.2.2. Rosnące, dostosowywane do potrzeb rynku pracy kwalifikacje mieszkańców, stanowiące fundament atrakcyjności biznesowej miasta.	<p>K.2.2.1. Monitorowanie popytu na kwalifikacje na lokalnym rynku pracy.</p> <p>K.2.2.2. Działania na rzecz przekwalifikowania pracowników z branż podlegających transformacji.</p> <p>K.2.2.3. Wspieranie uczenia się przez całe życie.</p> <p>K.2.2.4. Wzmacnianie współpracy pomiędzy lokalnym biznesem a instytucjami szkoleniowo-edukacyjnymi w mieście i w otoczeniu.</p>
C.2.3. Zaangażowanie mieszkańców w działania na rzecz rozwoju miasta i wspólnot lokalnych.	<p>K.2.3.1. Podnoszenie wiedzy mieszkańców na temat dziedzictwa lokalnego.</p> <p>K.2.3.2. Wspieranie oddolnych, partnerskich działań na rzecz integracji wspólnot lokalnych.</p> <p>K.2.3.3. Partycypacja mieszkańców w kreowaniu oferty spędzania wolnego czasu i oferty wspierającej rozwijanie zainteresowań.</p> <p>K.2.3.4. Tworzenie przestrzeni dla aktywności mieszkańców – obiekty i tereny, w których mieszkańcy mogą czuć się gospodarzami miejsca.</p> <p>K.2.3.5. Edukacyjne i doradcze wspieranie sektora pozarządowego.</p>
C.2.4. Partycypacja mieszkańców w kreowaniu i realizacji polityki lokalnej.	<p>K.2.4.1. Podnoszenie wiedzy mieszkańców na temat rozwoju lokalnego.</p> <p>K.2.4.2. Wdrażanie narzędzi dialogu społecznego i partycypacji mieszkańców w zarządzaniu gminą, w tym z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych.</p> <p>K.2.4.3. Promowanie strategii oraz możliwości udziału w jej wdrażaniu.</p> <p>K.2.4.4. Opracowywanie programów operacyjnych do strategii z udziałem zainteresowanych środowisk lokalnych.</p>
C.2.5. Miasto o wizerunku atrakcyjnym dla osób wykształconych, przedsiębiorczych, aktywnych.	<p>K.2.5.1. Działania promocyjne tworzące odnowiony wizerunek miasta.</p>
CS3. Przedsiębiorczość przekształcająca gospodarkę i rynek pracy	
C3.1. Przyjazność miasta dla rozwoju przedsiębiorczości lokalnej generującej atrakcyjne miejsca pracy.	<p>K.3.1.1. Narzędzia wspierające powstawanie i rozwój lokalnych firm produkcyjnych, rzemieślniczych, usługowych.</p> <p>K.3.1.2. Promowanie pszowskich firm kreujących miejsca pracy dla osób o wyższych</p>

	<p>kwalfikacjach.</p> <p>K.3.1.3. Promowanie prowadzenia działalności gospodarczej jako najlepszego sposobu na wykorzystanie posiadanych talentów i kwalifikacji.</p>
<p>C3.2. Dogodne warunki do zakładania firm przez absolwentów szkół średnich i uczelni.</p>	<p>K.3.2.1. Rozwój kompetencji przedsiębiorczych wśród uczniów pszowskich szkół.</p> <p>K.3.2.2. Tworzenie warunków dla zakładania biznesu przez młodych mieszkańców – miejsca, wiedza, ulgi podatkowe.</p> <p>K.3.2.3. Promowanie sukcesów młodych pszowskich przedsiębiorców.</p>
<p>C3.3. Nowe biznesy wzbogacające strukturę gospodarczą Pszowa i wspierające proces transformacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ działalności gospodarcze wykorzystujące postindustrialne dziedzictwo miasta, ▪ firmy w sektorze usług dla biznesu świadczonych przy wykorzystaniu technologii informatycznych, ▪ firmy w sektorze usług czasu wolnego wykorzystujące lokalne dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze (turystyka, rekreacja, kultura, rozrywka), ▪ rozwijające się w nawiązaniu do zmian demograficznych usługi lecznicze, rehabilitacyjne i opiekuńcze o znaczeniu ponadlokalnym, ▪ firmy w branżach proekologicznych, w tym związanych z odnawialnymi źródłami energii. 	<p>K.3.3.1. Działania na rzecz zawiązywania partnerstwa biznesu z nauką i podmiotami B+R.</p> <p>K.3.3.2. Edukacja i doradztwo dla przedsiębiorców w mieście w zakresie możliwości pozyskiwania wsparcia dla realizacji innowacyjnego przedsięwzięcia biznesowego, w tym w OZE.</p> <p>K.3.3.3. Promowanie atutów kulturalnych, turystycznych i rekreacyjnych Pszowa, w tym z uwzględnieniem dziedzictwa ośrodka pielgrzymkowego.</p> <p>K.3.3.4. Rozwój infrastruktury ICT dla biznesu.</p> <p>K.3.3.5. Wspieranie powstawania podmiotów otoczenia biznesu.</p> <p>K.3.3.6. Ułatwienia lokalowe dla firm tworzących ofertę usług dla rodzin i seniorów.</p>
<p>C3.4. Pszów miastem wspierającym i przyciągającym inwestorów tworzących atrakcyjne miejsca pracy, wdrażających rozwiązania innowacyjne oraz kreujących sieci kooperacji z dużym udziałem pszowskich firm.</p>	<p>K.3.4.1. Promocja inwestycyjna Pszowa adresowana do małych i średnich firm w branżach gospodarki opartej na wiedzy.</p> <p>K.3.4.2. Rekultywacja i rewitalizacja terenów pokopalnianych na cele gospodarcze</p>
<p>C3.5. Trwałe i rozwijające się sieci kooperacji lokalnych firm wzmacniające ich specjalizację, podwyższające efektywność działania, pozycję konkurencyjną oraz umożliwiające pszowskim firmom zajmowanie dobrej pozycji w regionalnych sieciach współpracy.</p>	<p>K.3.5.1. Promowanie lokalnego samorządu gospodarczego.</p> <p>K.3.5.2. Wsparcie dla podejmowanie przez lokalne firmy partnerskich projektów na rzecz promocji, podnoszenia kwalifikacji pracowników i menedżerów, pozyskiwania partnerów w otoczeniu.</p>

5. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Dla zaplanowanych działań w obszarze wyznaczanych celów rozwoju Miasta Pszów wyznaczono oczekiwane rezultaty tych działań oraz mierniki oceny zmiany sytuacji w mieście. W oparciu o przedstawiony poniżej zestaw kluczowych wskaźników powinien być przygotowywany co dwa lata **Raport o realizacji strategii** uzupełniany o odpowiednie wskaźniki (o charakterze wskaźników produktu) odnoszące się do projektów i zadań jakie będą podstawowymi narzędziami wdrażania.

Przedstawione poniżej kierunki zmian są oczekiwanymi i pożądanymi trendami, jednak ostateczna ocena skuteczności procesu wdrażania dokonywana będzie w relacji do zmian analizowanych wskaźników i trendów zachodzących zarówno w mieście, jak i otoczeniu na poziomie powiatu, subregionu i regionu.

Tab. 14. Kluczowe oczekiwane rezultaty i wskaźniki monitorowania.

CELE STRATEGICZNE	OCZEKIWANE REZULTATY DZIAŁAŃ	WSKAŹNIK MONITOROWANIA	OCZEKIWANY CHARAKTER ZMIANY WSKAŹNIKA DO 2030
Przyjazne, kameralne i bezpieczne miasto z wysoką jakością życia oferowaną różnym grupom mieszkańców.	<ul style="list-style-type: none"> Zahamowanie niekorzystnych tendencji demograficznych: starzenia się społeczeństwa Podniesienie atrakcyjności Pszowa jako miejsca realizacji planów życiowych ludzi młodych Przyciągnięcie nowych mieszkańców Poprawa jakości powietrza 	Saldo migracji	Wzrost
		Liczba podmiotów NGO zarejestrowanych	Wzrost
		Liczba dni z przekroczonym poziomem jakości powietrza PM10, PM2,5	Spadek
Kwalifikacje mieszkańców oraz integracja społeczności lokalnej siłami stymulującymi rozwój miasta.	<ul style="list-style-type: none"> Podniesienie poziomu zaangażowania i aktywność obywatelska mieszkańców miasta Poprawa aktywności 	Liczba osób objętych wsparciem systemu pomocy społecznej	Spadek
		Liczba osób	Wzrost

	zawodowej mieszkańców <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój kompetencji mieszkańców • Obniżenie poziomu problemów społecznych 	pracujących	
Przedsiębiorczość przekształcająca gospodarkę i rynek pracy.	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej • Rozwój bazy ekonomicznej • Podniesienie poziomu przedsiębiorczości mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podmiotów gospodarczych w Mieście 	Wzrost
		<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym 	Wzrost

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Strategia formułuje wizję rozwoju Miasta oraz wyznacza cele i kierunki działań, które będą wdrażane poprzez inwestycje umiejscowione w przestrzeni Pszowa. Biorąc pod uwagę rozstrzygnięcia określone w lokalnych dokumentach, w szczególności w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określić można ramowy układ funkcjonalno-przestrzenny. Należy jednak podkreślić, że ostateczne rozstrzygnięcia w zakresie przeznaczenia terenu oraz ich funkcji określone są i będą w odpowiednich dokumentach do tego przeznaczonych, w szczególności w studium oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

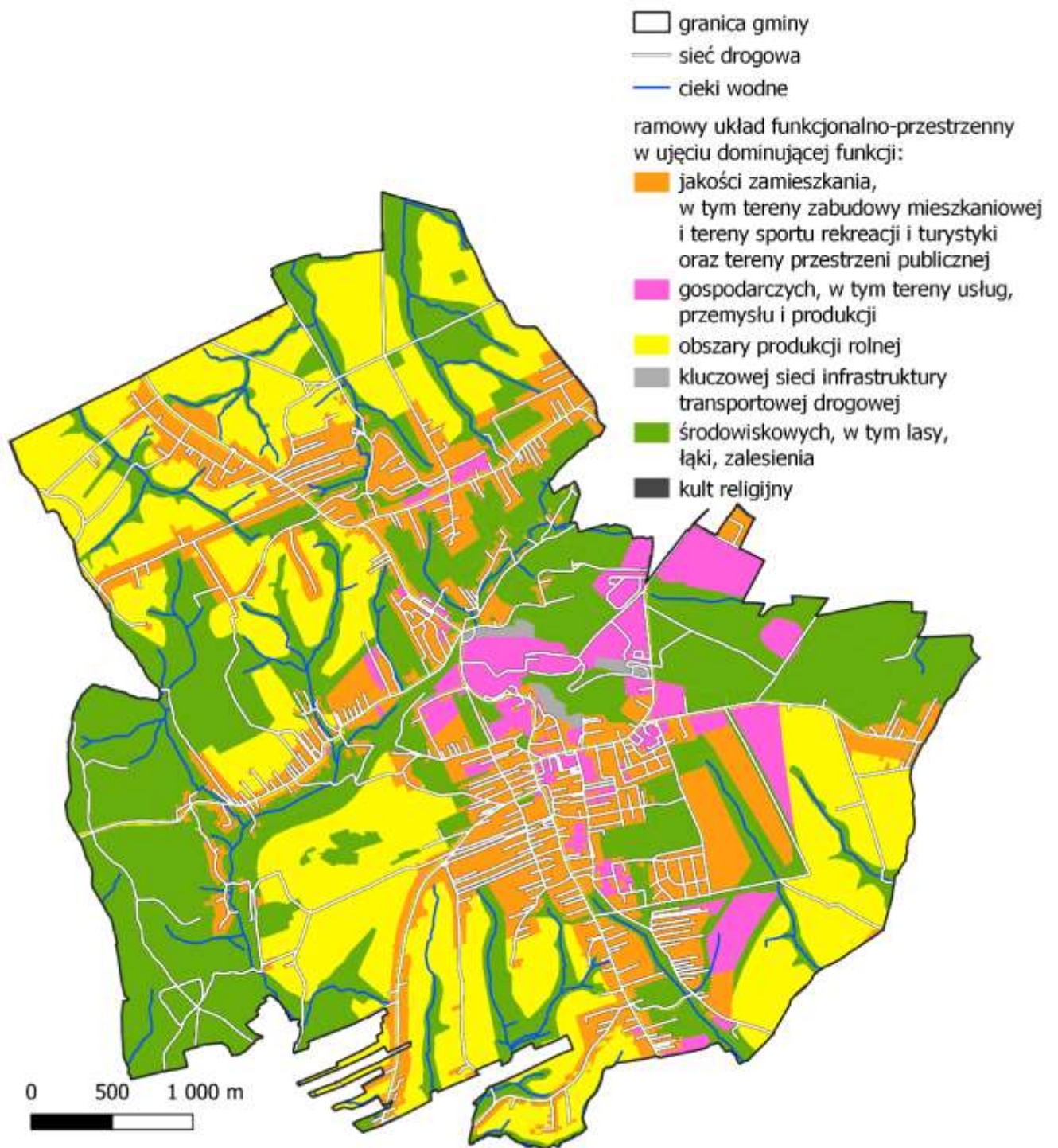
W ramowym układzie funkcjonalno-przestrzennym można wskazać obszary o dominujących funkcjach:

- jakości zamieszkania,
- gospodarczych,
- działalności produkcji rolnej,
- kluczowej infrastruktury drogowej,
- środowiskowej.

Kluczowe kierunki rozwoju Pszowa oraz uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne stanowią podstawę określenia grupy rekomendacji i ustaleń do uwzględnienia w procesie kształtowania i wdrażania polityki przestrzennej obejmującej:

- kształtowanie zabudowy mieszkaniowej z uwzględnieniem rozwoju infrastruktury rekreacyjnej,
- realizacja zasady zrównoważonego rozwoju w procesach inwestycyjnych,
- promowanie wykorzystania rozwiązań nisko-emisyjnych,
- rekultywacja i rewitalizacja terenów pogórniczych na cele gospodarcze, społeczne, środowiskowe,
- kształtowanie infrastruktury drogowej poprawiającej poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym i ruchu pieszych,
- promowanie odnawialnych źródeł energii, w tym w strefach zamieszkania,
- promowanie stosowania technologii obiegu zamkniętego w działalności produkcyjnej.

Mapa 2. Model ramowej struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta Pszów

Źródło: opracowanie własne.

7. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

W Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” wyznaczono Obszary Strategicznej Interwencji (OSI): w ujęciu funkcjonalnym oraz w tematycznym.

WOJEWÓDZKIE
OBSZARY
STRATEGICZNEJ
INTERWENCJI – UJĘCIE
FUNKcjONALNE

W ujęciu funkcjonalnym miasto Pszów jest obszarem miejskim zlokalizowanym w subregionie zachodnim. W dokumencie regionalnym wskazuje się, że „w miastach województwa zauważa się negatywne zjawiska dotyczące: starzenia się społeczeństwa, depopulacji, migracji, „kurczenia się” miast i suburbanizacji (...) wzrost przestępczości i ograniczone poczucie bezpieczeństwa. Problemem miast jest pogarszająca się jakość środowiska, w tym zwłaszcza powietrza, obciążenie i zagęszczenie infrastruktury technicznej i transportowej, co w znacznym stopniu wpływa na jakość życia mieszkańców. Dla rozwoju miast i poprawy jakości życia na ich obszarach niezbędna jest poprawa jakości i efektywności transportu publicznego oraz promocja transportu przyjaznego środowisku, poprawa jakości powietrza. Istotne są również kwestie związane z zapewnieniem zdolności adaptacyjnych do zagrożeń wynikających ze zmian klimatu, w tym kształtowanie systemu przyrodniczego miast województwa. Należy podejmować inicjatywy hamujące proces utraty dotychczasowych funkcji społeczno-gospodarczych miast poprzez rozwój ich bazy ekonomicznej, usług publicznych oraz poprawę jakości przestrzeni.”.

W ujęciu tematycznym Pszów znajduje się w obszarze OSI:

WOJEWÓDZKIE
OBSZARY
STRATEGICZNEJ
INTERWENCJI – UJĘCIE
TEMATYCZNE

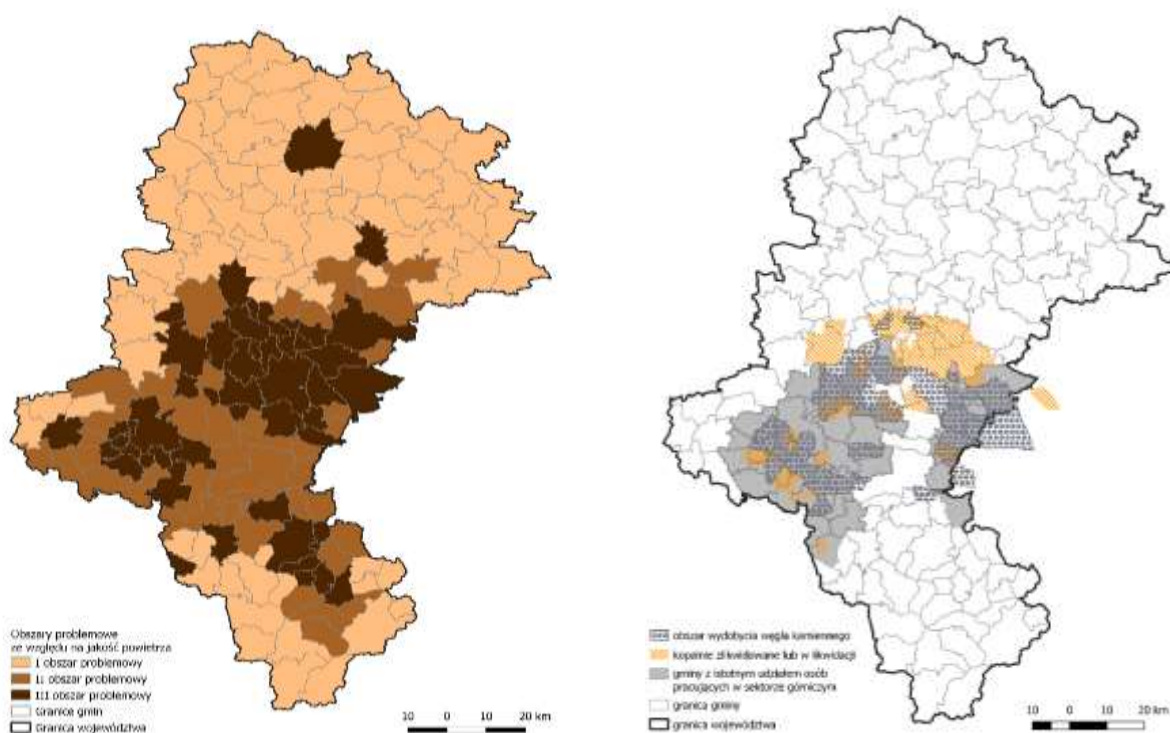
- Gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza, dla których kluczowym wyzwaniem jest ograniczenie niskiej emisji. Kluczowym działaniem powinna być „rozbudowa sieci ciepłowniczej oraz włączenie w nią możliwie największej liczby budynków mieszkalnych, jak również generowania i wdrażania innowacji ograniczających negatywny wpływ na środowisko.

Gminy ze swojej strony muszą podjąć wyzwanie egzekwowania przepisów tzw. „uchwały antysmogowej”. Poprawa jakości powietrza jest kluczowym problemem województwa. Zanieczyszczenie powietrza powoduje pogorszenie stanu zdrowia mieszkańców, wyzwaniem więc będzie również zapewnienie odpowiedniej profilaktyki i opieki medycznej w tym zakresie”.

- Gminy w transformacji górniczej. Pszów wskazano tutaj jako jedną z gmin z wyzwaniami w sferze społeczno-przestrzennej. Zgodnie ze strategią województwa „wyzwaniem dla tych obszarów jest znaczny udział terenów przemysłowych

i przemysłowych oraz terenów, na których wystąpiły lub wystąpią skutki eksploatacji górniczej. Istotnym problemem jest zagospodarowanie terenów po zakończonej eksploatacji górniczej, a także przekwalifikowanie pracowników odchodzących z sektora górniczego. W planowaniu rozwoju gospodarczego należy uwzględnić również konieczność zapewnienia możliwości funkcjonowania dla firm z branży okołogórniczej lub ich przebranżowienia, w tym przekwalifikowania kadr. Istotną kwestią będzie również wsparcie dla rozwoju nowych oraz istniejących firm, które będą tworzyć nową bazę ekonomiczną gmin w transformacji górniczej. Oprócz tworzenia alternatywnych miejsc pracy należy również ukierunkować wsparcie na poprawę jakości środowiska, rozwój usług publicznych, poprawę jakości przestrzeni publicznych, zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców oraz rozwój oferty czasu wolnego”.

Mapa 3. Gminy województwa śląskiego z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza oraz gminy w transformacji górniczej

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”, www.slaskie.pl

Wskazane w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” kierunki działań adresowane do OSI regionalnych powinny być realizowane w mieście Pszowie i jednocześnie stanowią one ramy do realizacji celów i kierunków rozwoju Miasta Pszowa.

RELACJE CELÓW
STRATEGICZNYCH
PSZOWA
Z REGIONALNYMI OSI

Tab. 15. Zgodność OSI regionalnych z celami rozwoju Pszowa

Cela rozwoju miasta	OSI – gminy w transformacji górnictwa	OSI – gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza
Przyjazne, kameralne i bezpieczne miasto z wysoką jakością życia oferowaną różnym grupom mieszkańców.	X	X
Kwalifikacje mieszkańców oraz integracja społeczności lokalnej siłami stymulującymi rozwój miasta.	X	
Przedsiębiorczość przekształcająca gospodarkę i rynek pracy.	X	X

8. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy wraz z zakresem planowanych działań

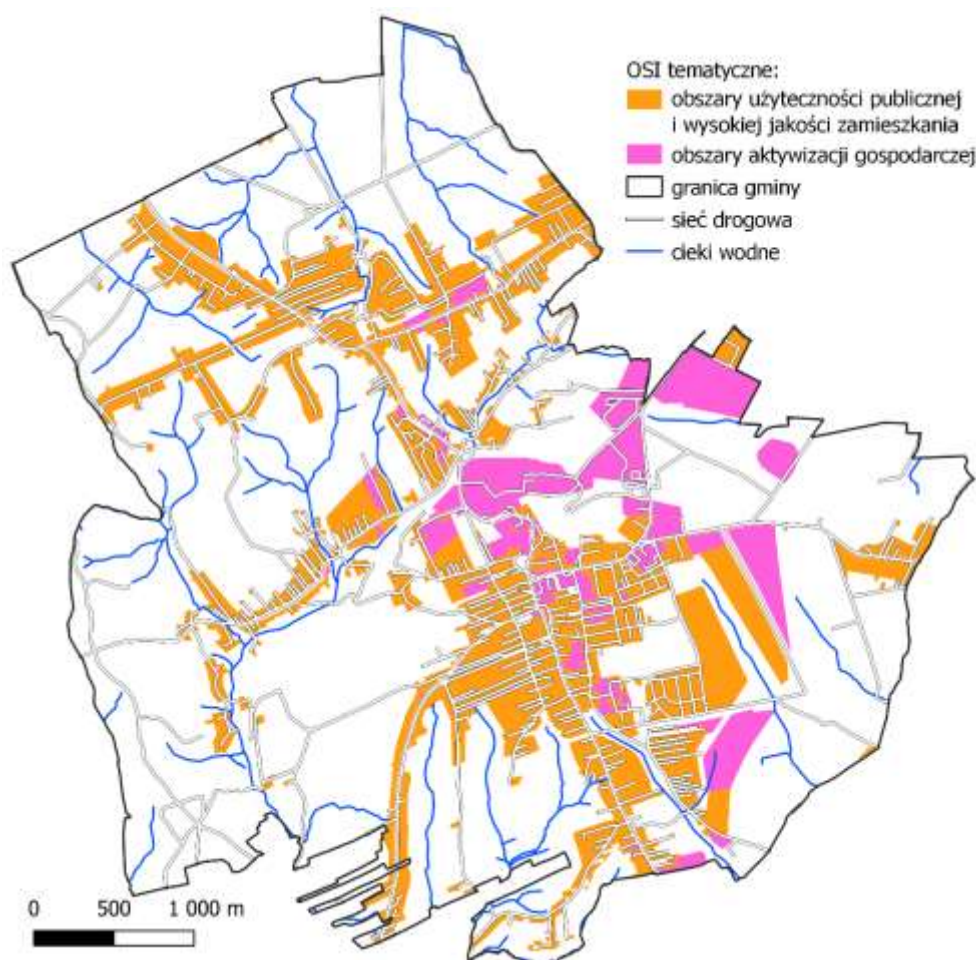
Uwzględniając cele i kierunki działań w mieście oraz uwarunkowania określone w dokumentach krajowych i dokumentach regionalnych w zakresie obszarów strategicznych interwencji w przestrzeni miasta wyznaczyć można lokalne obszary strategicznej interwencji:

LOKALNE OBSZARY
STRATEGICZNEJ
INTERWENCJI

- obszary użyteczności publicznej i wysokiej jakości zamieszkania,
- obszary aktywizacji gospodarczej.

Dla wskazanych obszarów wskazano kierunki, które powinny być priorytetowo realizowane na tych obszarach.

Mapa 4. Obszary strategicznej interwencji w Pszowie

Źródło: opracowanie własne.

Tab. 16. Kluczowe typy kierunków działań odnoszące się do wyżej wskazanych obszarów strategicznej interwencji ograniczonych przestrzennie

CELE STRATEGICZNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ PRIORYTETOWE W OBSZARACH INTERWENCJI
<p>obszary użyteczności publicznej i wysokiej jakości zamieszkania</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Działania wspierające rozwój budownictwa mieszkaniowego przy poszanowaniu zasad rozwoju zrównoważonego • Tworzenie nowych i modernizacja istniejących miejsc rodzinnego spędzania czasu wolnego • Wzbogacanie zieleni urządzonej w przestrzeniach miejskich. • Podnoszenie dostępności przestrzeni publicznych dla osób o szczególnych potrzebach. • Modernizacja energetyczna obiektów publicznych. • Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej
<p>obszary aktywizacji gospodarczej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązania w zakresie gospodarki obiegu zamkniętego • Ułatwienia lokalowe dla firm tworzących ofertę usług dla rodzin i seniorów. • Rozwój infrastruktury ICT dla biznesu.

9. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie strategii i koordynację tego procesu jest Burmistrz Miasta Pszowa. Realizacja dokumentu odbywać się będzie w oparciu o przygotowane i przeprowadzone przez samorząd Miasta oraz jednostki samorządowe projekty i wykonywane zadania bieżące.

Władze Miasta będą też wspierały i inicjowały współpracę z partnerami społeczno-gospodarczymi w zakresie podejmowanych przez nich działań ukierunkowanych na osiągnięcie celów rozwoju Miasta.

W celu poprawy efektywności działań administracji Miasta proponuje się powołać stały zespół ds. realizacji i monitorowania strategii, którego zadaniem będzie stała wymiana informacji o realizowanych projektach miejskich oraz kreowanie i budowanie nowych rozwiązań na rzecz wdrożenia strategii. Szczegółowy zakres oraz formy działania zespołu określi Burmistrz Miasta. Istotnym obszarem prac zespołu powinno być kształtowanie dwuletniego wykazu projektów strategicznych do zrealizowania i/lub przygotowania w perspektywie rocznej i wieloletniej oraz przekazywanie bieżącej (okresowej) informacji sprawozdawczej o działaniach służących wdrażaniu strategii przez poszczególne komórki urzędu i jednostki podległe.

Przygotowany w/w wykaz projektów powinien być co 2 lata aktualizowany pod kątem możliwości własnych oraz zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych, które mogą wspierać działania władz Miasta.

Kluczowymi narzędziami planistycznym poza wskazanym wykazem będą formalne dokumenty, w tym budżet Miasta oraz wieloletnia prognoza finansowa, które obejmować będą już kompletne i zatwierdzone do realizacji zadania. W celu operacjonalizacji strategii powinno nastąpić przygotowanie dokumentów branżowych i sektorowych, które również mogą zawierać konkretne projekty realizacyjne. Obok dokumentów wymaganych przez prawo np. w zakresie ochrony środowiska, postuluje się operacjonalizację strategii m.in. w programie rewitalizacji.

10. Ramy finansowe i źródła finansowania

Realizacja strategii rozwoju Miasta Pszowa odbywać się będzie przy wykorzystaniu różnych narzędzi finansowych oraz przy wsparciu wielu źródeł finansowania. Do kluczowych źródeł finansowania zaliczyć należy środki:

- budżetu miasta,
- pochodzące z sektora finansów publicznych w szczególności pozyskane w formie dotacji oraz subwencji, w tym środki budżetu państwa, środki budżetu województwa śląskiego,
- pochodzące z programów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, w tym w szczególności krajowych i regionalnego programu operacyjnych,
- środki podmiotów publicznych i prywatnych realizujących własne działania i projekty wpisujące się w cele strategii.

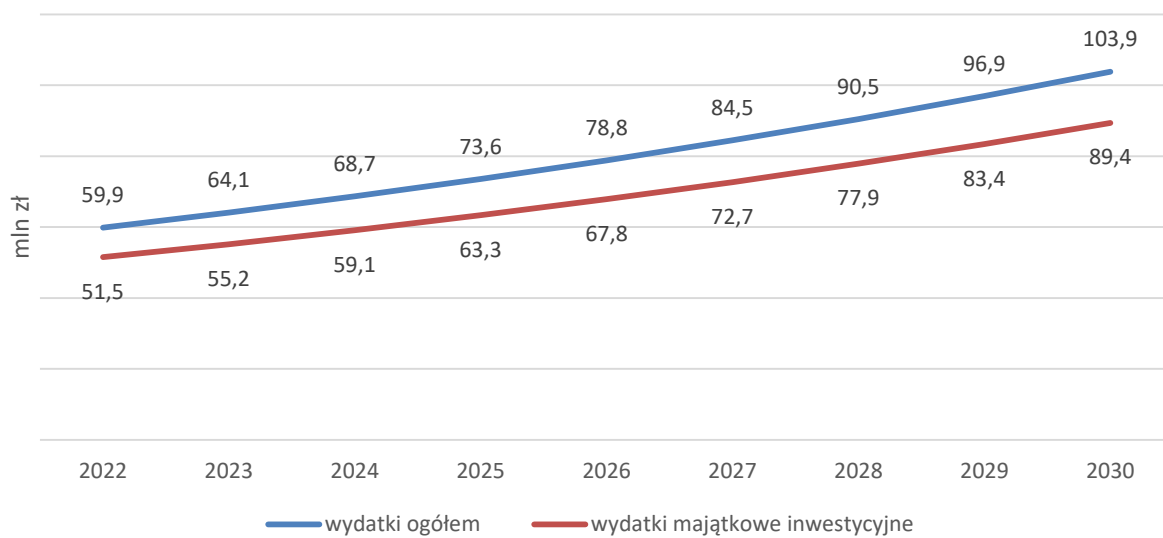
Potencjalnym źródłem realizacji zadań służących wdrażaniu strategii będą również środki w ramach wdrażania procesu sprawiedliwej transformacji, w tym z wykorzystaniem Funduszu Sprawiedliwej Transformacji.

W strategii rozwoju Miasta wyznacza się cele i działania dla całego obszaru, będące do osiągnięcia poprzez własną aktywność samorządu Miasta, jak też poprzez realizację działań i zadań podejmowanych przez inne podmioty publiczne oraz partnerów społeczno-gospodarczych dysponujących własnymi środkami, a także pozyskujących środki w ramach programów współfinansowanych z UE i innych instrumentów polityki regionalnej i gospodarczej kraju i regionu.

Zarysowane ramy finansowe prognozujące kwotę wydatków budżetu Miasta są szacunkowe, a ich wielkość może się zmieniać w zależności od zamian kompetencyjnych zadań samorządu, a także wielkości i mechanizmów finansowania inwestycji publicznych.

Na podstawie wydatków ogółem oraz wydatków inwestycyjnych zrealizowanych w Mieście w latach 2010-2020 przedstawiono projekcję zmiany wielkości wydatków gminy do roku 2030 z uwzględnieniem średniego wzrostu na poziomie 7,13% rocznie.

Wykres 17. Szacowane ramy finansowania wdrażania strategii ze środków Miasta do roku 2030 w mln zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS